

VENERANTOJEN KEHITTÄMIS- SUUNNITELMA

Pirkkalan kunta

Heidi Lehtinen

Opinnäytetyö
Syksy 2015
Rakennustekniikka
Infrarakentaminen

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Rakennustekniikka
Infrarakentaminen

LEHTINEN, HEIDI:
Venerantojen kehittämissuunnitelma
Pirkkalan kunta

Opinnäytetyö 76 sivua, joista liitteitä 2 sivua
Syksy 2015

Pirkkala on perustettu vuonna 1922, ja se sijaitsee Pirkanmaalla, noin 10 km Tampereen kaupungin länsipuolella. Pirkkalan sijainti Pyhäjärven rannalla luo erinomaiset edellytykset virkistystoiminnalle myös veneilyn ja kalastuksen muodossa, mutta venepaikkojen määrä ei ole vuosien saatossa kasvanut kysynnän mukaisesti. Tilannetta parantamaan koostettiin opinnäytetyönä tämä venerantojen kehittämissuunnitelma, jonka tavoitteena on tulevaisuudessa toimia ohjaavana asiakirjana rantojen kehittämisen, yksityiskohtaisen suunnittelun sekä kustannusarvioiden suhteen.

Kehittämissuunnitelmassa kartoitettiin Pirkkalan nykyisten satamien ja venerantojen kunto sekä annettiin ehdotuksia niiden kehittämiseksi eteenpäin. Vuokrattavien venepaikkojen määrää pyrittiin suunnitelmissa lisäämään, laatua parantamaan ja niiden valvontaa tekemään helpommaksi. Lisäksi työssä luotiin katsaus Pirkanmaan vesistömatkailuun ja satamien palveluihin Vene vie - virkistyskäyttöhankkeen kyselytutkimuksen pohjalta. Tavoitteena oli myös koota hajanaisista lähteistä poimittu tieto yhteen paikkaan, jotta se on myöhemmin helposti löydettävissä.

Työn aineisto kerättiin pääosin kesän rantakatselmusten aikana sekä kunnan työntekijöiden tietoja ja kokemuksia hyödyntäen. Uudempaa kirjallisuutta aiheesta ei juurikaan löytynyt, joten tärkeimpiä lähteitä olivat Pirkkalan kunnan erilaiset julkaisut ja esitteet sekä kaavat. Veneilyasiantuntemusta suunnitelmaan saatiin Pirkkalan Pursiseuralta.

Vuoden 2015 lopulla Pirkkalan kunnalla oli hoidossaan yhteensä noin 500 venepaikkaa. Jos kaikki tässä suunnitelmassa esitetyt parannus- ja lisäpaikkaehdotukset toteutetaan, tulee venepaikkojen määrä yli kaksinkertaistumaan alkutilanteeseen nähden. Täysin uusia venepaikkakäyttöön tulevia alueita suunnitelmassa on esitetty kaksi, loput lisäpaikat sijaitsevat jo olemassa olevien alueiden laajennuksilla.

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Construction Engineering
Option of Civil Engineering

LEHTINEN, HEIDI:
Development Plan of Harbours and Moorings
Municipality of Pirkkala

Bachelor's thesis 76 pages, appendices 2 pages
Autumn 2015

Pirkkala, founded in 1922, is located in the Pirkanmaa region, roughly 10 kilometres west of the city Tampere. Being located by the shore of lake Pyhäjärvi provides Pirkkala with excellent opportunities for leisure activities, such as boating and fishing; but the development of mooring has not sufficiently grown in proportion with population and demand. This plan was created to be a general guiding document, for more detailed designs and cost estimates of future shore planning.

The development plan has mapped the Pyhäjärvi lakeside areas, and suggests both quay and harbour enhancements aimed at improving Pirkkala's aquatic access. The overall aim is to significantly increase the amount of rental moorings, and to make their supervision easier. This plan also includes an overview of the Pirkanmaa region's water-based tourism, harbour services, and a recreational service project called "Vene vie". In addition, the aim of this plan was to compile information from a variety of sources, and present it in a readily accessible format.

Materials for this development plan were collected primarily during summer 2015, with its main sources being strand inspections, and knowledge from long-term municipality employees. Different publications, brochures and websites relating to the municipality of Pirkkala were important additional resources. Boating knowledge of the plan was obtained from the "Pirkkalan Pursiseura" yacht club.

By the end of year 2015 the Municipality of Pirkkala is maintaining approximately 500 rental moorings. If all the suggestions presented in this plan are put into effect, the amount of moorings will be doubled compared to the initial situation. The plan suggests two completely new areas for boating, while the rest of the places are expansions for current areas.

Key words: development, harbor, boating, mooring

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	7
1.1	Työn taustaa.....	7
1.2	Työn tavoitteet ja rajaukset.....	7
2	YLEISTÄ	9
2.1	Perustietoja Pirkkalasta.....	9
2.2	Pirkkalan vesistöt.....	10
2.3	Kaavoitus	10
2.4	Venepaikkojen vuokraus.....	12
2.4.1	Yleistä vuokrauksesta	12
2.4.2	Vuokrauksen ja valvonnan kehitystarpeet.....	14
2.4.3	Venepaikkatilastoja 2005 – 2015	16
3	VESISTÖMATKAILU JA SATAMIEN PALVELUT.....	19
3.1	Yleistä vesistömatkailusta.....	19
3.2	Vene vie	19
3.2.1	Vene vie – hankkeen osallistujat	19
3.2.2	Kyselytutkimus 2015.....	20
3.3	Satamien palvelut.....	22
4	SUUNNITTELUALUEET.....	25
4.1	Yleistä suunnittelualueista	25
4.2	Suunnitelmien lähtökohdat	26
4.3	Pirkkalan käyntisatamat	27
4.3.1	Loukonlahti.....	27
4.3.2	Reipinniemi	33
4.3.3	Turri.....	36
4.4	Pirkkalan retkisatamat.....	39
4.4.1	Haikka.....	39
4.4.2	Rajaniemi.....	42
4.4.3	Rantaniitty	45
4.5	Pirkkalan venerannat.....	48
4.5.1	Niemenmaa.....	48
4.5.2	Nikkilänlahti	50
4.5.3	Pere	53
4.5.4	Pereensaari.....	56
4.5.5	Sahapuisto.....	59
4.5.6	Virhaniemi	61
4.5.7	Vähäjärvi	64

4.6	Muita (ei suunnitelmassa).....	67
4.6.1	Kranstolppa.....	67
4.6.2	Naistenmatkanlahti	67
4.6.3	Pappila	67
4.6.4	Sankila	67
4.7	Yhteenvedo venepaikoista	68
5	HANKKEIDEN TOTEUTUS JA AIKATAULU	69
6	POHDINTA.....	70
6.1	Pohdintaa suunnitelmasta	70
6.2	Pohdintaa työn tekemisestä.....	71
	LÄHTEET.....	72
	Pirkkalan kunta, julkaisut 2000 – 2015.....	72
	Muut lähteet.....	72
	LIITTEET	74
	Liite 1. Taajamayleiskaava 2020 (ehdotus)	
	Liite 2. Venepaikkakartta 2014	

ERITYISSANASTO

Kotisatama	Satama, jossa veneitä säilytetään.
Käyntisatama	Satama, jossa asioidaan tai yövytään veneellä liikuttaessa.
Vierassatama	Palvelutarjonnaltaan korkeatasoinen ja monipuolinen käyntisatama, jossa on vähintään kymmenen vierasvenepaikkaa.
Palvelusatama	Palvelutarjonnaltaan alhaisemman tason käyntisatama, josta veneilijät pystyvät hankkimaan vesi-, polttoaine- tai elintarviketäydennyksiä. Satamassa voi olla myös vierasvenepaikkoja.
Retkisatama	Pääasiassa virkistystarkoituksiin varattu tai yleiseen käyttöön otettu luonnontilainen tai rakennettu satama, joka sopii joko yöpymiseen tai päiväretkeilyyn.
Vieraslaituri	Vierasveneille varattu laituri tai laiturin osa, jossa voi olla myös yöpymiseen tarkoitettuja vieraspaikkoja.
Venetela	Matala puinen tai teräksinen teline veneen säilyttämistä ja rannalle vetämistä varten. Muita nimityksiä: rantatelakka, venetelakka, ranturi.
Septitankki	Veneen käymäläjätteen vesisäiliö. Septitankki tyhjenetään satamassa imupumpun avulla.

(Merenkululaitos 2008; Trafi 2015; Wikipedia 2015.)

1 JOHDANTO

1.1 Työn taustaa

Pirkkala on nopeasti kasvava ja kehittyvä kunta, joka on tullut tunnetuksi ympäristöystävällisenä ja laadukkaita palveluita tarjoavana asuinpaikkana. Kuntastrategian mukaisesti Pirkkalaan on rakennettu runsaasti uusia asuntoja, palveluita ja työpaikkoja, ja rakentamisessa on pyritty toteuttamaan monimuotoisuutta, muunneltavuutta ja elinkaarirajattelua. Kuntakeskuksesta on tehty viihtyisä asumisen, lähipalvelujen ja vapaa-ajan keskus. Alueen viihtyisyyteen vaikuttavat palveluiden lisäksi monet asiat, kuten esimerkiksi rakennetun ympäristön toimivuus ja monipuolisuus. Tärkeässä osassa ovat myös kulttuuri-, harrastus-, ulkoilu- sekä virkistystoiminnot. (Taajamayleiskaava 2020, 10; Kuntastrategia 2011–2015, 6).

Pirkkalan kunnan sijainti Pyhäjärven rannalla luo erinomaiset edellytykset virkistystoiminnalle myös veneilyn muodossa. Venerantojen ja satamien suhteen kehitys on kuitenkin jäänyt vähitellen muiden palveluiden jalkoihin ja venepaikkojen jonot ovat kasvaneet samaa tahtia lisääntyneen asukasmäärän kanssa. Suurin ongelma Pirkkalan venerannoilla on venepaikkojen vähyys, mutta niiden valvominen ja ylläpito ovat myös olleet ajoittain haasteellisia.

1.2 Työn tavoitteet ja rajaukset

Työn tavoitteena on kartoittaa Pirkkalan nykyiset venerannat ja antaa työkaluja ja ideoita venepaikkojen määrän lisäämiselle, jo olemassa olevien paikkojen laadun parantamiselle sekä venerantojen valvonnan tehostamiselle. Lisäksi tietojen kokoaminen yhteen paikkaan helpottanee kehitystyötä myös jatkossa. Kehittämissuunnitelma tulee pitkällä aikavälillä toimimaan kunnassa venerantoja ohjaavana asiakirjana, jonka perusteella suunnittelualueille voidaan myöhemmin laatia yksityiskohtaiset suunnitelmat ja kustannusarviot.

Tässä venerantojen kehittämissuunnitelmassa tarkastelussa ovat pääosin Pirkkalan kaava-alueiden venerannat Pyhäjärven ja Vähäjärven rannoilla. Myös joitakin muita venepaikkoja on otettu mukaan riippuen siitä, kuinka tärkeitä ne ovat kunnan virkistyskäytön kannalta. Rantoja on lisäksi käyty läpi kokonaisvaltaisesti, eli kaikkien tarkasteltujen

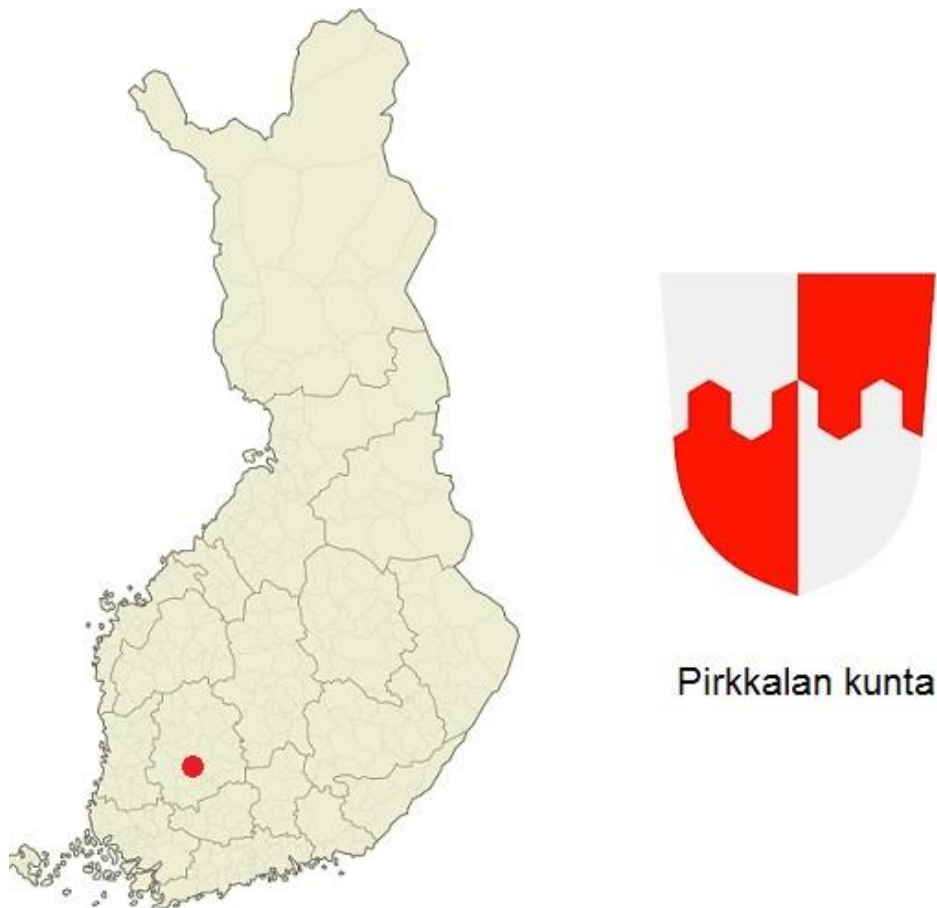
ranta-alueiden maapohjat eivät ole kunnan omistuksessa. Pyhäjärven rannalla sijaitsevista venepaikoista ja laitureista kehittämissuunnitelman ulkopuolelle jätettiin Kranstolppa, Naistenmatkanlahti, Pappila ja Sankila, joita ei katsottu tarpeelliseksi sisällyttää suunnitelmaan tällä hetkellä.

Työssä käydään pääpiirteittäin läpi vesistömatkailu, Vene vie -virkistyskäyttöhanke sekä veneilijöille suunnatut yleiset palvelut. Aiheista rajattiin niiden laajuuden vuoksi pois esimerkiksi veneiden talvisäilytys, venevuokraus sekä yritystoiminnan kehittäminen satamien yhteydessä.

2 YLEISTÄ

2.1 Perustietoja Pirkkalasta

Pirkkalan kunta (kuva 1) perustettiin vuonna 1922 ja se sijaitsee Pirkanmaalla, noin 10 km Tampereen kaupungin länsipuolella. Sen naapurikuntia ovat Tampere, Nokia, Lempäälä sekä Vesilahti. Asukkaita Pirkkalassa on vuoden 2015 lopulla noin 19 000 ja tilastojen mukaan asukasluku on viimeisten vuosien aikana kasvanut hyvin nopeasti suhteessa Suomen väkilukuun. Pirkkalan kunnan kokonaispinta-ala on 103,80 km², josta maapinta-alaa on 81,43 km². Liikenneyhteydet ovat hyvät eri puolille maata, sillä Pirkkala sijaitsee valtatie 3:n varrella, joka johtaa Helsingistä Tampereen kautta Vaasaan. Lisäksi kunnan alueella sijaitsee Tampere-Pirkkalan lentokenttä. (Pirkkalan kunta 2015a).

KUVA 1. Pirkkalan kunnan vaakuna ja sijainti kartalla. (Kuva: Pirkkalan kunta 2015a.)

Pirkkalan kunnan tavoitteena on olla elinvoimainen ja voimakkaasti verkottunut kunta, jota viedään eteenpäin kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Asukkaiden ja ympäristön hyvinvointia kehitetään aktiivisesti ja rakentamisessa toteutetaan monimuotoisuutta, muunneltavuutta ja elinkaariajattelua. Kunnan menestystekijöitä ovat paitsi korkea koulutustaso ja nuori ikärakenne, myös hyvä sijainti, aktiivinen kaupunkiseutu, vakaa talous sekä imago hyvien palvelujen kuntana. (Taajamayleiskaava 2020, 29.)

2.2 Pirkkalan vesistöt

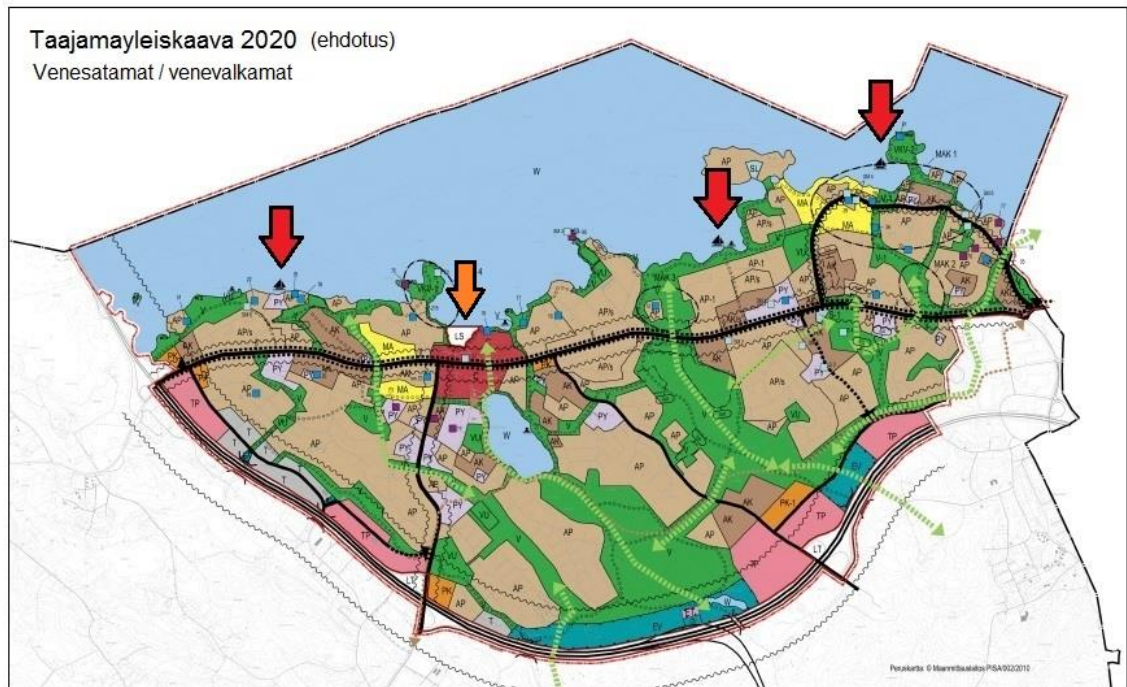
Pirkkalan kunnan pinta-alasta noin 22 % on vettä. Kunnan alueella on yhteensä 20 järveä tai lampea ja rantaviivaa on noin 72 kilometriä. Pirkkalassa on yksi joki- ja kosteikkoalue, Sikojoki, sekä joitakin järvenrantoja ja pienialaisia korpia. Suurin Pirkkalan alueen järvistä on Pyhäjärvi, jonka rannan tuntumaan iso osa kunnan pientalovaltaisesta asutuksesta on sijoittunut. (Pirkkalan luonto 2014, 6.)

Pyhäjärvi on suurehko säännöstelty järvi, jonka rantaviivaa on Pirkkalan alueella 53,5 kilometriä. Pyhäjärven keskisyvyys on 5,5 metriä ja keskimääräinen vedenkorkeus NN +76,87 m. Veden keskiviipymä on noin 38 vrk. Pyhäjärven pohjoisosaan vedet laskevat Näsijärvestä ja eteläosaan Vanajaveden reitiltä. Vedet yhdistyvät Nokianvirrassa ja jatkavat kulkuaan Kokemäenjoen kautta aina Selkämereen asti. Pyhäjärvi on hyvin kalaisa ja sen rantavesillä viihtyvät myös monet eläin- ja kasvilajit. Järven rannoilla arvioidaan kasvavan noin 1000 valtakunnallisesti uhanalaista ja rauhoitettua kynäjalavaa, joista 400 sijaitsee Pirkkalan alueella. (Pirkkalan luonto 2014, 8-10.)

2.3 Kaavoitus

Kunnan kasvun ja kehityksen turvaaminen sekä yhdyskuntarakenteen ohjaus tapahtuvat kaavoituksen avulla. Kunta kaavoittaa pääosin omia maitaan, jolloin alueiden kasvua, rakentamisen monimuotoisuutta, aluerakentamisen ekologisuutta, palvelujen toimivuutta ja niiden saatavuutta pystytään parhaiten hallitsemaan. Kuntarakennetta eheytetään hankkimalla kaavoitettujen alueiden välissä olevia alueita, ottamalla vajaakäytössä olevia alueita käyttöön, muuttamalla käyttötarkoituksia sekä laajentamalla olemassa olevia asuntoalueita. Maahankinnoissa otetaan huomioon koko yhdyskuntarakenteen tarpeet pitkällä aikavälillä. (Maapoliittinen ohjelma 2012, 10–11).

Vuoden 2013 lopulla Pirkkalan kunnalla oli ranta-asemakaavat mukaan lukien 1364 hehtaaria vahvistettujen ja lainvoimaisten asemakaavojen pinta-alaa (Kaavoituskatsaus 2015, 4). Isommassa mittakaavassa Pirkkalan rantarakentamista ohjaavat Rantojen käytön osayleiskaava 1993 ja Pirkkalan yleiskaava 1995. Uusi taajamayleiskaava 2020 (liite 1) on hyväksytty valtuustossa vuonna 2013, mutta valitusprosessit ovat vielä käynnissä korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Taajamayleiskaavassa Pirkkalan alueelle on merkitty neljä venesatama- / venevalkama-alueita: Turri, Naistenmatkanlahti, Loukonlahti sekä Pereensaari (kuva 2). Näistä Loukonlahdessa ja Turriassa on nykyhetkelläkin sata-matoimintaa ja Pereensaarella sijaitsee useita veneiden rantapaikkoja. Kuntakeskuksen vieressä sijaitseva Naistenmatkanlahti on vielä suunnitteluasteella.

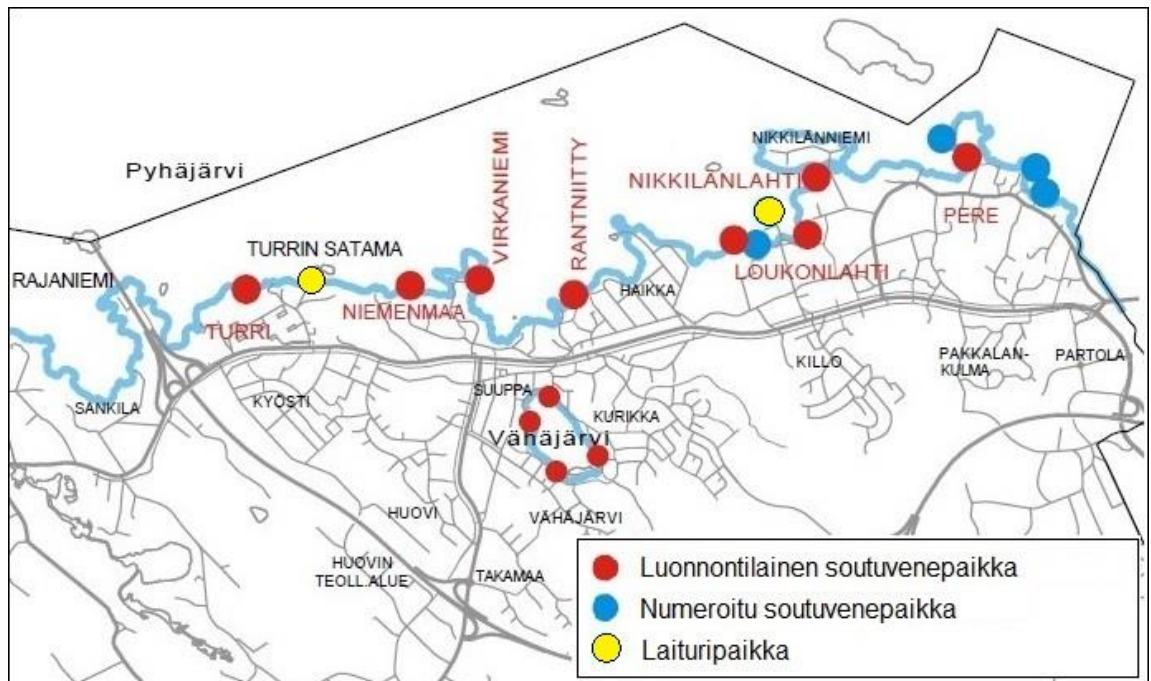
KUVA 2. Taajamayleiskaava 2020 (ehdotus), venesatamat / venevalkamamat.

Pirkkalan ranta-alueilla kulkee useita kävely- ja pyöräteitä, joiden lisäksi kunnan suunnitelmissa on yhtenäisen rantareitin rakentaminen aina Rajasalmosta Härmälään asti. Reitillä tullaan hyödyntämään jo olemassa olevia väyliä, mutta myös uusia teitä rakennetaan kaavoituksen toteutuksen edetessä. Tulevan rantareitin linjausta käytetään apuna myös uusien venepaikkojen kulun suunnittelun yhteydessä, jolloin alueista saadaan kokonaisuudessaan yhteensopivia ja toimivia.

2.4 Venepaikkojen vuokraus

2.4.1 Yleistä vuokrauksesta

Pirkkalan vuokrattavat venepaikat sijaitsevat pääosin asemakaavoitetulla alueella Pyhäjärven rannalla (kuva 3). Näiden lisäksi muutamia venepaikkoja löytyy kuntakeskuksen vierestä Vähäjärveltä, Sankilasta, Reipistä sekä Kranstolpasta. Pirkkalan kunnan venepaikkakartta on kokonaisuudessaan suunnitelmassa liitteenä (liite 2). Vuonna 2015 Pirkkalan kunnalla on käytössä yhteensä 367 venepaikkaa ja Pirkkalan Pursiseuralla 131 venepaikkaa. Kunnan venepaikat vuokrataan ensisijaisesti pirkkalalaisille henkilöille ja pursiseuran paikat pääosin sen jäsenille. (Tilastot 2000–2015.)

KUVA 3. Pirkkalan kunnan kaava-alueen venepaikat. (Kuva: Pirkkalan kunta.)

Tarjolla vuokrattavaksi on kolmenlaisia venepaikkoja:

1. Laituripaikat

Aisa- ja poijupaikat on tarkoitettu moottoriveneiden ja vähän isompien veneiden säilytykseen. Aisapaikkoja löytyy eri leveyksillä noin 2,5 metristä 3,7 metriin ja niiden vuokrahinta määräytyy koon mukaan. Laituripaikkoja löytyy Loukonlahdesta, Reipistä ja Turrista. Turrin satamaa valvoo ja ylläpitää Pirkkalan Pursiseura, kun taas Loukon-

lahti ja Reippi ovat kunnan ylläpitämiä. Loukonlahdessa on venepaikkojen vuokraajien järjestämä valvonta.

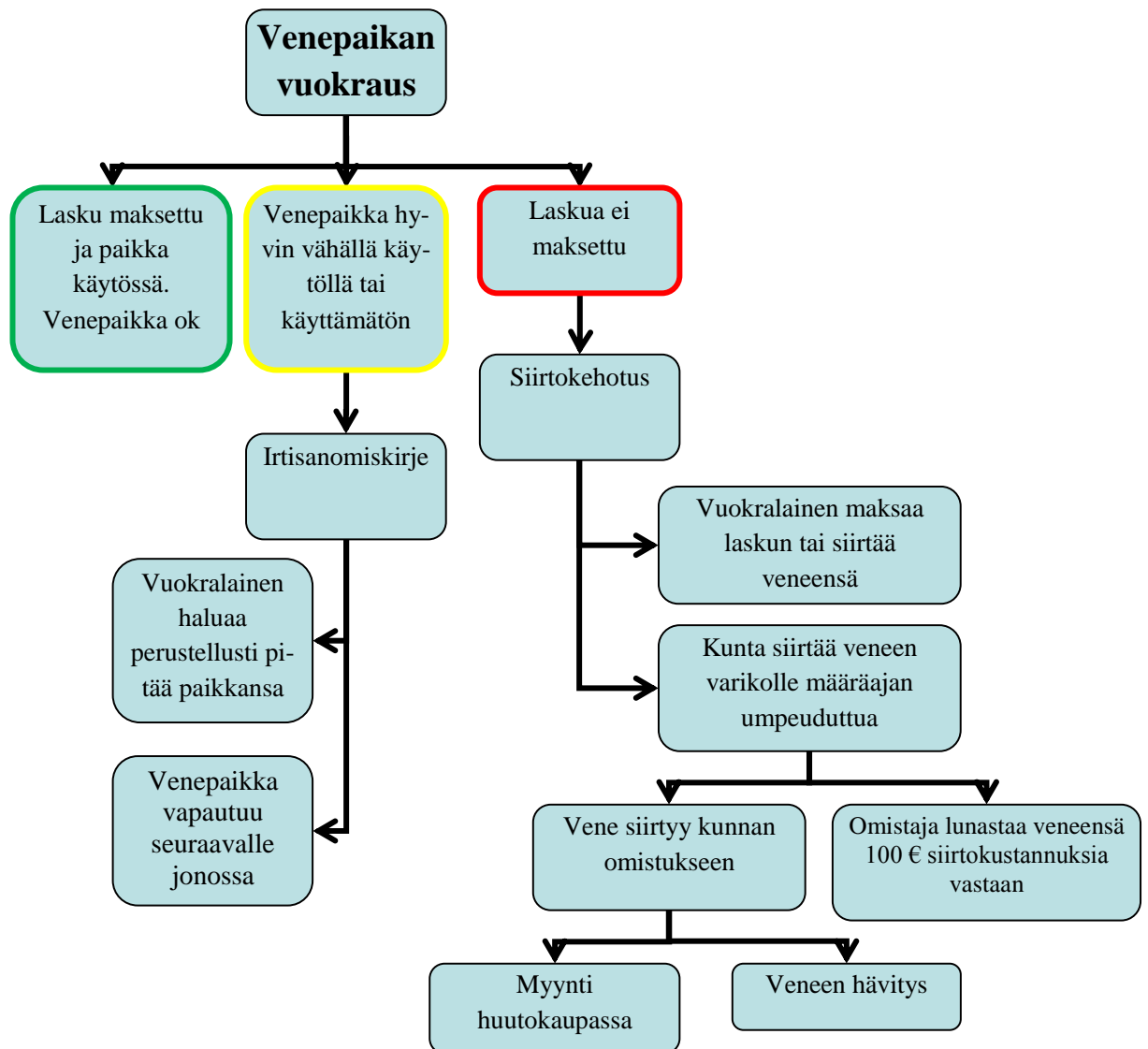
2. Numeroidut soutuvenepaikat

Numeroidut soutuvenepaikat on nimensä mukaisesti tarkoitettu soutuveneiden säilyttämiseen, mutta pulpetti- ja moottoriveneet ovat sallittuja, mikäli ne eivät aiheuta haittaa naapuripaikoille. Veneet tulee voida vetää kokonaan kuivalle maalle ja käytön helpottamista varten paikalle saa rakentaa pienimuotoisen venetelan. Numeroituja soutuvenepaikkoja löytyy Loukonlahdesta, Pereensaaresta, Sahapuistosta, Pereeltä sekä Turrista ja niiden läheisyyteen pääsee kulkemaan autolla. Numerointi on järjestetty tolppien ja kettinkien avulla. Turrin venepaikat vuokrataan Pirkkalan Pursiseuran kautta.

3. Luonnontilaiset soutuvenepaikat

Luonnontilaisia soutuvenepaikkoja löytyy ympäri kuntaa, muun muassa Kranstolpasta, Loukonlahdesta, Nikkilänlahdesta, Pereeltä, Rantaniitystä, Reipistä, Turrista, Virkaniemestä sekä Vähäjärveltä. Niissä saa säilyttää vain soutuvenettä tai kanoottia ja kulkeminen paikalle tapahtuu jalkaisin, usein pieniä kinttupolkuja pitkin. Paikalle saa rakentaa pienen venetelan käyttöä helpottamaan ja vuokraajan tulee ostaa luonnontilaiselle venepaikalle vuosittain vaihtuva venemerkki, joka kiinnitetään venetelaan tai kiinnitysketjuun. Luonnontilaisia soutuvenepaikkoja ei ole numeroitu, vaan veneen saa jättää haluamalleen kohdalle maastossa olevien merkkitolppien väliin. Kunnan kotisivuilta löytyvät kartat venepaikkojen sijainneista.

Varsinaista vuokrasopimusta venepaikoille ei tehdä, vaan vuokralainen saa pitää paikkansa, kun maksaa vuokran ajallaan ja noudattaa Pirkkalan kunnan verkkosivuilta löytyviä vuokrausehtoja. Venepaikkajonoon voi ilmoittautua verkkosivujen kautta sähköisellä hakemuksella, sähköpostitse tai puhelimitse. Luonnontilaisille rantapaikoille ei oteta jonoa. Tiedot venepaikoista ja niiden haltijoista on talletettu Tweb-asiakirjanhallintaohjelmaan. Kuvassa 4 on esitetty kaaviokuva venepaikkojen vuokrauksesta Pirkkalassa. (Venepaikkojen vuokrausehdot 2014; Pirkkalan kunnan työntekijät 2015).

KUVA 4. Venepaikkojen vuokraus Pirkkalassa.

2.4.2 Vuokrauksen ja valvonnan kehitystarpeet

Kunnan venepaikkojen vuokrauksen nykyinen malli on koettu pääosin toimivaksi. Valvontaa saisi parannettua esimerkiksi seuraavilla muutoksilla.

- Venepaikkamerkit

Luonnontilaisten soutuvenepaikkojen venepaikkamerkit on aiemmin ohjeistettu kiinnittämään joko venetelaan tai veneen kiinnitysketjuun. Koska kaikilla ei ole telaa, laitetaan merkit jatkossa yhtenäisellä käytännöllä kiinni veneen kiinnitysenkaaseen tai -ketjuun. Vanhat venepaikkamerkit poistetaan, jotta valvoja näkee

helposti paikalla olevan uusimman merkin. Edellisvuoden merkki pidetään kuitenkin paikallaan, kunnes uusi on saatu kiinnitettyä.

- Venepaikkojen numerointi

Venepaikkojen numeroinnissa toimivimmaksi ja selkeimmäksi käytännöksi on todettu numerotolpat. Paikkanumeroita voi olla yksi tai kaksi tolppaa kohden, mutta jokaiselle veneelle tulee olla oma kiinnitysrengas. Kiviin kiinnitetyt numerot ja renkaat toimivat myös, kunhan ne asennetaan tarpeeksi näkyville paikoille. Paikoissa, joissa venepaikkojen numeroinnit on jouduttu hoitamaan ketjulla, tulee kiinnittää huomiota veneiden kiinnittämiseen oikealle kohdalle ketjuun ja ketjun ympäristön siisteyteen. Ketjut tulee säännöllisin väliajoin kaivaa esille heinikon seasta, jotta niiden numeroinnit pysyvät näkyvillä ja lukukelpoisina.

- Käyttämättömien venepaikkojen karsiminen

Vaihtuvuus Pirkkalan venepaikoilla on vähäistä. Jotkut ovat olleet jonossa jopa vuosia, vaikka samaan aikaan rannoilla on lojunut sammaloituvia veneitä. Ihmiset ymmärtävät venepaikkojensa arvon, eivätkä halua luopua niistä, kun tietävät, että uutta paikkaa joutuisi jonottamaan hyvin pitkään. Käyttämättömiä venepaikkoja pystytään valvomaan tehokkaammin, kun ranta pidetään siistinä ja merkinnät selkeinä. Kun hoitotaso paranee, myös hintoja voidaan nostaa ja siten vähentää paikkojen varausta turhaan. Myös venepaikkojen määrän lisääntyminen auttaneeseen tähän ongelmaan.

- Venepaikkojen vuokrausehtojen päivittäminen

Venepaikkojen vuokrausehdot tarkistetaan vuosittain ja päivitetään tarvittaessa. 10.10.2014 päivitettyihin ehtoihin tehdään esimerkiksi seuraavia muutoksia:

Kohta 1. Kuuden kuukauden säilytysaika varikolla muuttuu kolmen kuukauden säilytysajaksi varikolla.

Kohta 3. Vuosimerkin kiinnitys venetelaan tai kiinnitysketjuun muuttuu vuosimerkin kiinnitykseen veneeseen tai kiinnitysketjuun. Lisäksi vanhat merkit poistetaan uuden kiinnityksen yhteydessä.

2.4.3 Venepaikkatilastoja 2005 – 2015

Pirkkalan kunnalla on viimeisten kymmenen vuoden aikana koottu tilastoja venepaikkojen sekä venepaikkaa jonottavien henkilöiden määrästä (taulukot 1-3). Tiedot on jaoteltu vuosittain sijainnin ja paikan laadun perusteella.

TAULUKKO 1. Pirkkalan venepaikkatilastoja 2005.

Venepaikkamäärät 2005					
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri	Pere	Reippi	yht.
vieraspaikat	3	3	0	3	9
poijupaikat	17	0	0	3	20
aisapaikat	38	39	0	0	77
rantapaikat	116	50	20	0	186
YHTEENSÄ	174	92	20	6	292

Vuonna 2005 myytiin luonnonrantakohteisiin 127 lupaa.

Venepaikkajonot 2005					
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri	Pere	Reippi	yht.
aisa- ja poijupaikat	16	42	0	0	58
rantapaikat	19	29	14	0	62
luonnonrantapaikat	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ					120

TAULUKKO 2. Pirkkalan venepaikkatilastoja 2008.

Venepaikkamäärät 2008					
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri	Pere	Reippi	yht.
vieraspaikat	3	3	0	1	7
poijupaikat	17	0	0	5	22
aisapaikat	38	39	0	0	77
rantapaikat	119	49	26	0	194
YHTEENSÄ	177	91	26	6	300

Vuonna 2008 myytiin luonnonrantakohteisiin 129 lupaa.

Venepaikkajonot 2008					
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri	Pere	Reippi	yht.
aisa- ja poijupaikat	41	54	0	0	95
rantapaikat	6	18	21	0	45
luonnonrantapaikat	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ					140

TAULUKKO 3. Pirkkalan venepaikkatilastoja 2015.

Venepaikkamäärät 2015							
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri*	Pere	Reippi	Pereens.	Sahap.	yht.
vieraspaikat	3	2	0	0	0	0	5
poijupaikat	19	0	0	0	0	0	19
aisapaikat	56	83	0	6	0	0	145
rantapaikat	119	46	26	0	120	18	329
YHTEENSÄ	197	131	26	6	120	18	498

Vuonna 2015 myytiin luonnonrantakohteisiin 133 lupaa.

Venepaikkajonot 2015							
Venepaikkaluokat	Loukonl.	Turri*	Pere	Reippi	Pereens.	Sahap.	yht.
aisa- ja poijupaikat	94	20	0	19	0	0	133
rantapaikat	45	0	80	0	56	59	240
luonnonrantapaikat	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ							373

*Turriin satama on vuokrattu Pirkkalan pursiseuralle vuonna 2012. Kunnan vuokraamat venepaikat ovat säilyneet vuokraajilla sopimuksen mukaisesti, mutta muuten paikat ovat pursiseuran jäsenten käytössä.

Tilastojen mukaan Pirkkalan venepaikkojen lukumäärä on kasvanut noin parilla sadalla paikalla viimeisen kymmenen vuoden aikana (taulukko 4), kun taas jonottajien määrä on jopa kolminkertaistunut. Luonnonrantaisten venepaikkojen määrä on pysynyt jokseenkin samoissa lukemissa, mikä taas kertoo nimenomaan rakennettujen venepaikkojen haluttavuudesta uusien asukkaiden ja uusien veneilijöiden keskuudessa.

TAULUKKO 4. Yhteenveto Pirkkalan venepaikkatilastoista.

Yhteenveto	2005	2008	2015
Venepaikkamäärät	292	300	498
Venepaikkajonot	120	140	373
Luonnonrantapaikat	127	129	133

Pirkkalan venepaikkojen taksat (taulukko 5) ovat vuosien varrella nousseet melko maltillisesti ja verrattuna muihin lähialueen kuntiin tai kaupunkeihin, ne ovat edelleen edullisimpien joukossa. Tosin suuremmissa kaupungeissa, kuten Tampereella, venepaikko-

jen määrään ja lisäpalveluihin on pystytty myös panostamaan paljon enemmän kuin Pirkkalan kaltaisessa pienessä kunnassa. Lisäksi pursiseurojen osuus venepaikkojen ja satamien huoltajana on kasvanut eivätkä kuntien hinnat ole suoranaisesti vertailukelpoisia niiden jäsenhintojen kanssa. (Tilastot 2000–2015.)

TAULUKKO 5. Pirkkalan kunnan venepaikkojen taksamuutokset 2000–2015.

Taksojen muutokset	2000–2005	2006	2010	2015
Laituripaikat	85 €	100 €	110 €	130 €
Laituripaikat yli 3m	85 €	100 €	110 €	170 €
Rantapaikat	26 €	30 €	30 €	50 / 70 €
Luonnonrantapaikat	14 €	15 €	15 €	35 €

3 VESISTÖMATKAILU JA SATAMIEN PALVELUT

3.1 Yleistä vesistömatkailusta

Vesistömatkailulla tarkoitetaan toimintoja, joissa oleskelu vesillä on päivätretken tai yöpymisen sisältävän matkan päätarkoitus. Laajemmassa mittakaavassa vesistömatkailuun sisällytetään usein myös toiminnat, joissa vedellä tai vesistöllä on tietty rooli, mutta sen merkitys matkan tarkoituksena on toissijainen. (Hentinen 2008).

Suomi on tuhansien järvien maa, mutta vesistömatkailun kehittämisessä ongelmia tuovat Suomen lyhyt sesonkiaika sekä rajalliset matkakohteet sisävesillä. Alalla ei ole juurikaan suuria yrityksiä ja sen liikevaihto on kokonaisuudessaan vain murto-osa esimerkiksi Lapin matkailusta. Ideaalitulanteessa venematkailu saataisiin osaksi muita matkailu- ja harrastealan toimintoja niin, että ne tukisivat toisiaan, turvaisivat investointeja ja pidentäisivät sesonkia. Eri toimijoiden yhteistyö on tärkeää ja sitä onkin lähdetty kehittämään Pirkanmaalla muun muassa **Vene vie** - hankkeella. (Vuorinen & Kurki 2010, 83–85)

Koska satamien rakentaminen on Suomessa ollut pitkälti kuntien ja veneseurojen harrastamaa toimintaa, ei alan palveluilla ole ollut juurikaan kehittymispaineita. Kuntien mukanaolo on aiheuttanut myös sen, että palveluista pyydetty hinta ei usein vastaa sen tuottamisen kustannuksia. Jotta veneilyn nykytilanne saataisiin paremmaksi, tulisi myös palveluihin ja yrittäjien tukemiseen panostaa nykyistä enemmän. Ilman kunnollisia veneilyn tukitoimintoja, kuten satamarakentamista ja huolto- ja korjaustoimintaa, ei veneily harrastuksena ole varmastikaan niin houkuttelevaa, kuin mitä se potentiaalisesti voisi olla. (Vuorinen & Kurki 2010, 90).

3.2 Vene vie

3.2.1 Vene vie – hankkeen osallistujat

”Vene vie” on EU-rahoitteinen virkistyskäyttöhanke, jonka tavoitteena on kuntien yhteistyö, toimivan satama- ja laituriverkoston luominen sekä yleisesti vesistömatkailun kehittäminen Pirkanmaalla. Hankkeessa on mukana 15 kuntaa: Akaa, Hämeenkyrö, Ikaalinen, Kangasala, Lempäälä, Mänttä-Vilppula, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Ruovesi,

Sastamala, Tampere, Vesilahti, Virrat ja Ylöjärvi. Sen ensimmäisessä vaiheessa käydään kuntakohtaisesti läpi kehittämistarpeet, joista sitten kootaan toteuttamisohjelma toista vaihetta varten. (Tampereen navigaatioseura 2015; Maaseutulautakunta 2013.)

Pirkkalan kunnasta aktiivisesti hankkeessa mukana on mm. Pirkkalan Pursiseura, jonka vuokraamaan Turrin satamaan (kuva 5) on kaavailtu lisää vesistömatkailijoille suunnattuja palveluita sekä reittiliikenteelle soveltuvaa laivalaituria.

KUVA 5. Turrin satama-alueita.

3.2.2 Kyselytutkimus 2015

Vene vie – hanketta varten teetettiin maalisi- ja huhtikuun 2015 aikana kysely, jossa kartoitettiin pirkanmaalaisten veneilyyn eri tavoin yhteyksissä olevien henkilöiden kokemuksia ja mielipiteitä satamista sekä vesistömatkailusta. Kyselyn teetti Tampereen kaupunki/satamatoimisto ja projektipäällikkönä toimi Arto Lammintausta. Kyselyn linkki lähetettiin sähköpostitse kuntien, veneilyseurojen sekä vesistömatkailuyritysten edustajille ja siihen saatiin yhteensä 227 vastausta. Eniten vastauksia tuli seuroihin kuuluvilta veneilijöiltä, yksittäisiltä veneilijöiltä sekä kuntien edustajilta. Eniten vastaajia oli 45 –

54 -vuotiaiden ikäryhmässä, kun taas alle 25 -vuotiaita vastaajia ei ollut yhtään. Enemmistö vastaajista (85 %) oli miehiä.

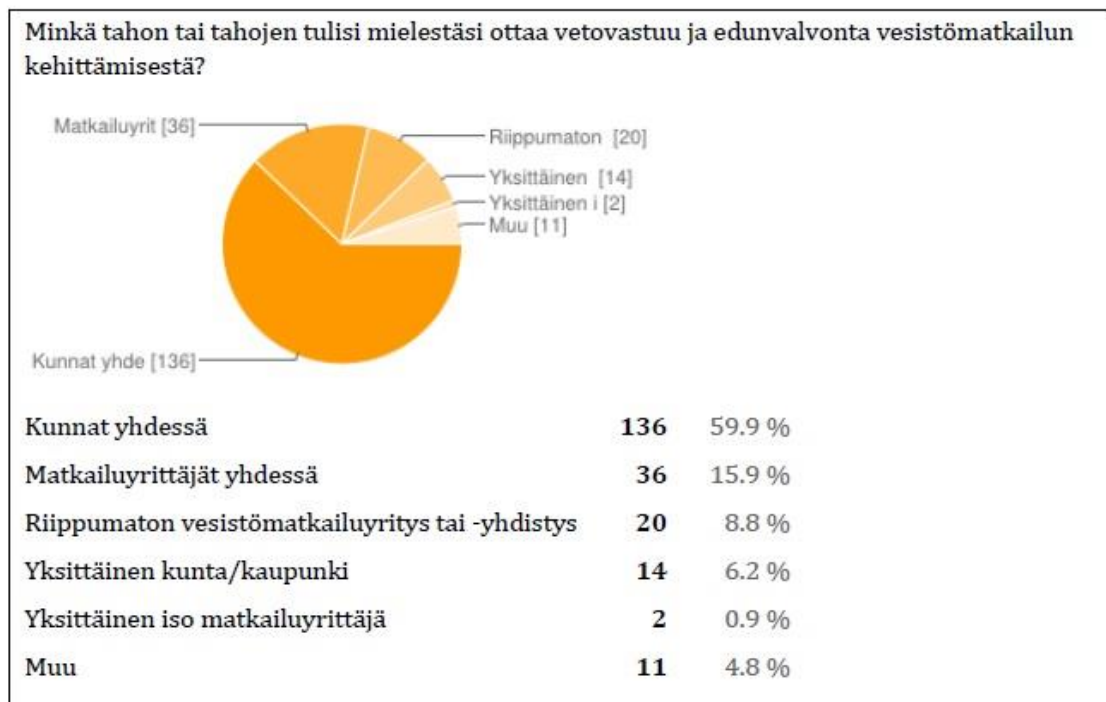
Tutkimuksessa kyseltiin erinäisiä asioita muun muassa kotisatamista, vierasvenesatamista ja kiinnostuksesta venevuokraukseen. Lisäksi kysyttiin vesistömatkailun ja infrastruktuurin kehittämisestä sekä kehittämisen vastuusta. Kyselyn tulokset eivät siis suoranaisesti liity siihen, miten juuri Pirkkalan kunnan venerantoja tulisi kehittää, mutta ne antavat hyvää tietoa etenkin siitä, minkälaisia palveluita veneilijät yleisesti toivoisivat satamissa olevan ja mitä pidetään erityisen tärkeänä.

Paitsi venepaikkojen riittävä määrä, myös viihtyisyys on kyselyyn vastanneiden mielestä tärkeä asia kotisatamissa. Viihtyisyyttä satamiin tuovat erilaiset palvelut, alueen siisteys sekä viherrakentaminen. Etenkin tietynlaiset palvelut lisäävät viihtyisyyttä huomattavasti ja näistä tärkeinä mainittiin mm. wc, vesipiste ja hyvät pysäköintimahdollisuudet. Lisäpalveluina satamiin toivottiin eniten kahvilaa, septin tyhjennystä, tankkauspaikkaa ja vartiointia. Vierassatamissa tärkeinä asioina pidettiin vieraspaikkojen riittävää määrää ja kyselyyn vastanneista noin 60 % olikin sitä mieltä, että paikkoja vierailijoille ei yleensä ole tarpeeksi. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että paikat olisi merkitty selkeästi. Palveluista selkeästi toivotuin oli grillausmahdollisuus, seuraavaksi eniten toivottiin saunaa, tankkauspistettä ja langatonta internetiä. Muita toiveita vierassatamiin olivat mm. wc, kauppa, vartiointi sekä polkupyörävuokraus. Kyselyn perusteella kiinnostusta venevuokraukseenkin löytyisi, etenkin vesijetin, saunalautan, kanootin tai moottoriveneen muodossa.

Vesistömatkailun kehittämisen vastauksissa esiin nousivat etenkin omalla veneellä tapahtuvan veneilyn kehittäminen, satamien palvelujen kehittäminen sekä laituripaikkojen riittävyyden takaaminen. Säännöllisiä laivareittejä ei pidetty niin tärkeinä, mutta laivasteilyjä ja erilaisia ohjelmallisia risteilyjä toivottiin enemmän. Lisäksi enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että vesistömatkailun historiaa voisi tuoda enemmän esille esimerkiksi infotaulujen avulla. Lapsiperheiden, luontoretkeilijöiden ja pyöräilijöiden tarpeita toivottiin huomioitavaksi paremmin ja kalastusmatkailua pidettiin myös hyvänä kehityskohteenä.

Huomattavaa vastauksissa oli kuitenkin se, että yli puolet vastaajista koki vesistömatkailun kehittämisen ja edunvalvonnan kuntien vastuualueeksi (kuva 6). Sitä se on osit-

tain väistämättäkin, sillä kuntien tulee hoitaa kuntoon tietyt infrastruktuuriin liittyvät asiat, ennen kuin palvelut voidaan antaa yrittäjien vastuulle. (Lammintausta 2015.)

KUVA 6. Vesistömatkailun kehittämisen vastuu. (Kuva: Lammintausta 2015, 25.)

3.3 Satamien palvelut

Pirkkala sijaitsee veneilyn kannalta erinomaisella paikalla Pyhäjärven rannalla ja entisaikaan vesireitit olivatkin hyvin tärkeässä roolissa kunnassa. Teiden ja linja-autoliikenteen kehittymisen myötä laivaliikenne jäi kuitenkin taka-alalle ja loppui sitten kokonaan vuonna 1947. Nykyään Pirkkalan satamat ovat kooltaan ja palvelutasoltaan melko vaatimattomia ja toimivat pääosin virkistyskalastajien ja veneharrastajien kotisatamina. Satamien toiminnot palvelevat veneilijöiden lisäksi niin alueen uimareita, ulkoilijoita kuin matonpesijöitäkin. (Pirkkalan kunta 2015b).

Rakennetuilla satama-alueilla tärkeitä asioita ovat toimivuus ja viihtyisyys. Säännölliset laiturirakenteiden tarkastukset ja huollot ovat tärkeitä, etenkin keväisin jäiden lähdön jälkeen. Siisteys lisää viihtyisyyttä ja satamissa tulee olla riittävästi ja riittävän usein tyhjennettäviä roska-astioita. Kuten puistoalueillakin, viihtyisyyttä lisäävät myös penkit ja viherrakentaminen. Kunnallinen valaistus hyödyttää veneilijöitä ja uimareita, mutta myös helpottaa alueiden valvontaa ja lisää turvallisuutta.

Osa veneilijöille suunnatuista palveluista voidaan katsoa tärkeämmiksi kuin toiset ja ne lisäävät venesataman käytännöllisyyttä ja houkuttelevuutta huomattavasti. Esimerkiksi kunnolliset pysäköintipaikat, veneiden laskuluiska, talousjätteen keräyspiste ja vesipiste ovat erittäin tärkeitä palveluita vähänkään isommissa satamissa. Wc ja vierasvenepaikat puolestaan helpottavat satamissa vierailevien arkea, samoin kuin selkeät merkit ja opasteetkin. Septitankin imutyhjennys ja tankkauspaikka ovat palveluita, joihin ei pienemmissä satamissa yleensä panosteta, sillä ne vaativat paljon valvontaa ja huoltoa. Tilanne voi olla veneilijälle hankala, mikäli myöskään lähistön satamista ei kyseisiä palveluita löydy. Pirkkalassa on kuitenkin ollut melko hyvä tilanne näiden suhteen, sillä lähimmät septitankin tyhjennyspaikat löytyvät sekä Tampereelta (Laukontori, Mustalahti), Nokialta (Vihola) että Lempäälästä (Myllyranta). Tampereelta löytyy myös muutama polttoaineen jakelupiste veneilijöille.

Valvontaa satamissa kaivataan etenkin kalliimpien veneiden pitopaikoilla, sillä venevarkaita ja ilkivallantekijöitä valitettavasti löytyy myös Pirkkalasta. Tähän mennessä satamien valvonta on hoidettu veneenomistajien toimesta, mutta myös kameravalvonta tai vartijan palkkaaminen ovat varteenotettavia vaihtoehtoja. Pirkkalassa veneilijöille suunnattuja palveluita löytyy tällä hetkellä kolmesta eri satamasta: Turrista, Loukonlahdesta (kuva 7) ja Reipistä. Palvelujen laatu riippuu suuresti paitsi sataman kunnossapitäjästä, myös sen sijainnista kunnassa.

KUVA 7. Loukonlahden sataman veneenlaskuluiska.

Taulukossa 6 on esitelty Vene vie - kyselytutkimuksen perusteella koostettu lista tärkeistä palveluista ja lisäpalveluista.

TAULUKKO 6. Satamien palveluita.

Tärkeitä palveluita	Lisäpalveluita
veneiden laskuluiska wc jätehuolto vesipiste sähköliittymä vierasvenepaikat merkintä, opasteet valvonta, vartiointi pysäköintipaikat septin tyhjennys tankkaus	veneen nostopaikka talvisäilytys huolto- ja korjauspaikka uimaranta langaton internet kauppa / kioski / kahvila laivayhteys bussiyhteys suihku sauna grillauspaikka astianpesu- / pyykinpesupaikka luontopolku leikkikenttä polkupyörävuokraus venevuokraus

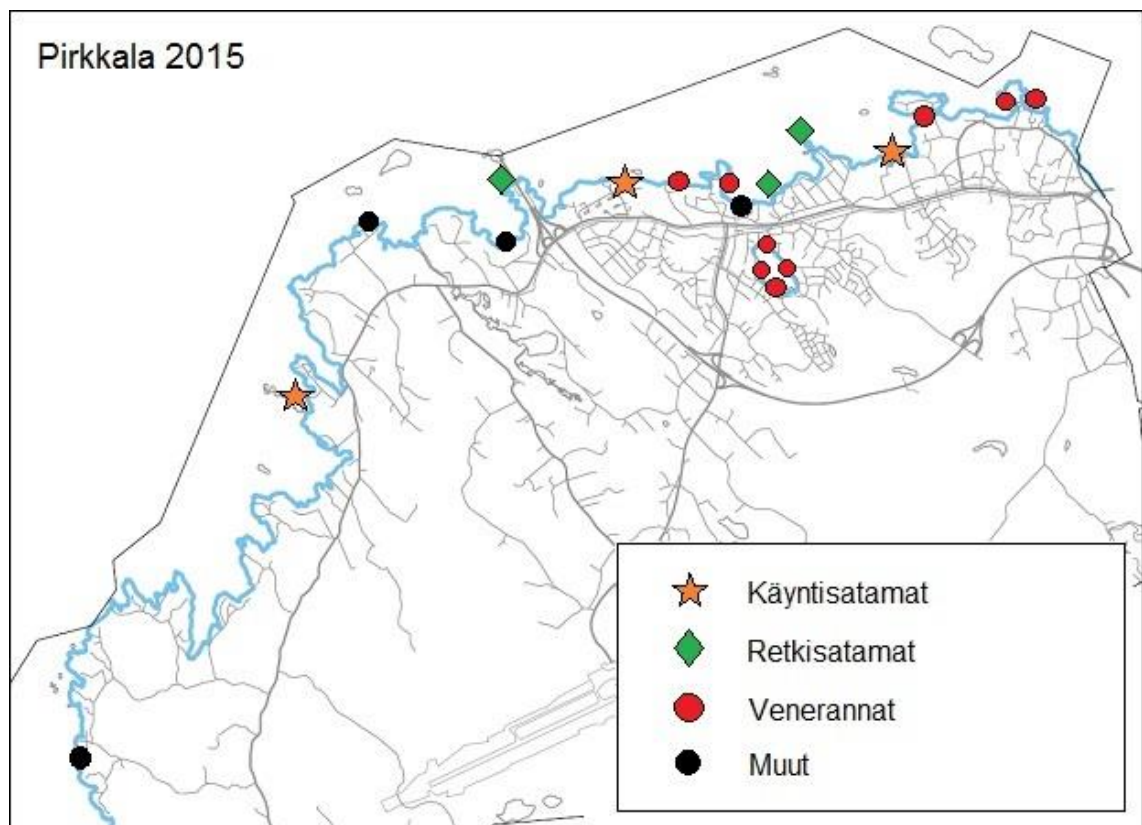
Pirkkalan käyntisatamia tarkasteltaessa voidaan todeta, että tärkeistä palveluista osa on saatu hoidettua tyydyttävään kuntoon. Kaikista kolmesta satamasta löytyvät jäteaste ja uimakaudella myös wc. Loukonlahdessa ja Turrissa on myös veneenlaskuluiskat, muutama vierasvenepaikka, vesipisteet, pysäköintipaikkoja sekä valvonta kesäisin. Parannettavaa kuitenkin on jokaisella osa-alueella ja lisäsuunnitelmia tehtäessä tulisikin miettiä sitä, mille tasolle Pirkkalan satamat halutaan nostaa. Halutaanko veneilijöille tarjota ainoastaan välttämättömimmät palvelut ja paikka säilyttää venettä, vai ajanviettopaikka, jonne myös muualta tulevat haluaisivat poiketa käymään?

4 SUUNNITTELUALUEET

4.1 Yleistä suunnittelualueista

Yleisesti ottaen satamien nimitykset ja luokitukset voivat vaihdella paljonkin eri kunnissa ja kaupungeissa. Niiden pohjana käytetään kuitenkin samaa Merenkululaitoksen Venesatamien luokitus – julkaisua 1/2008, jossa eri satamatyypeille on määritelty tietynlaiset vaatimukset esimerkiksi palvelujen ja vieraspaikkojen määrän suhteen. (Wikipedia 2015; Merenkululaitos 2008.)

Pirkkalan rannat ja satamat on tässä suunnitelmassa jaettu kolmeen eri luokkaan niiden käyttötarkoituksen ja nykyisten toimintojen perusteella (kuva 8). Muut - merkintä tarkoittaa tämän suunnitelman ulkopuolelle jätettyä kohdetta. Käyntisatamiksi luokitellaan satamat, joissa on venepaikkojen lisäksi vierasvenepaikkoja sekä joitakin veneilijöille suunnattuja palveluita. Retkisatamiksi luokitellaan yleisessä käytössä olevat laiturit tai rannat, joissa pääsee pysähtymään veneellä, mutta palveluita tai vieraspaikkoja ei varsinaisesti ole. Venerantoja ovat alueet, joissa on luonnontilaisia tai numeroituja soutuvenepaikkoja ja niitä käytetään ainoastaan veneiden säilytystä varten.

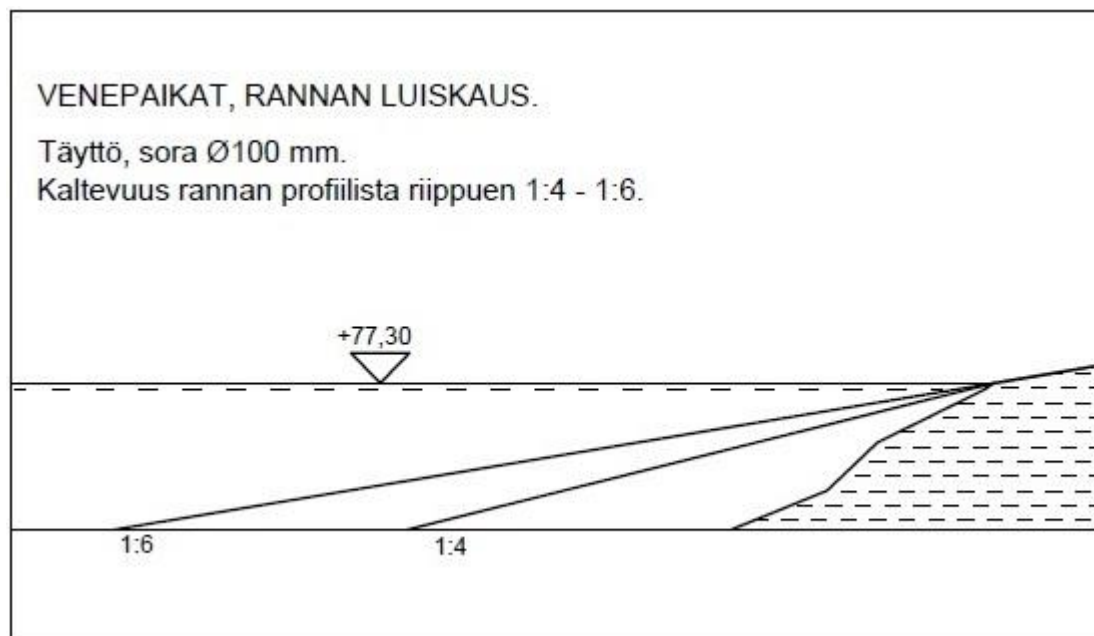

KUVA 8. Pirkkalan kunnan käyntisatamien, retkisatamien ja venerantojen sijainnit.

4.2 Suunnitelmien lähtökohdat

Ennen esitettyjen parannusehdotuksien toteuttamista kohteista tehdään tarkemmat suunnitelmat ja ne hyväksytetään teknisessä lautakunnassa. Alueille suunniteltujen uusien venepaikkojen määrät ovat suuntaa-antavia ja perustuvat AutoCAD Map-ohjelmalla tehtyihin mittauksiin. Yksi numeroitu rantapaikka on maastosta riippuen keskimäärin noin 2,1 metriä leveä ja 5 metriä pitkä. Laituripaikkojen lukumäärät on laskettu 3 metriä leveinä. Poistettavaksi esitettyjen venepaikkojen lukumäärät ovat peräisin kunnan venepaikkatilastoista vuodelta 2015. Kohdassa 4.7 on esitetty yhteenveto venepaikoista Pirkkalan kunnassa.

Laituripaikat on suunniteltu toteutettavaksi aisapaikkoina tai poijupaikkoina ja numeroidut venepaikat rantapaikkoina. Rannat tehdään helppokulkuisiksi ja luiskataan esimerkiksi soratäytön avulla (kuva 9) siten, että niille rantautuminen soutuveneellä onnistuu vaivatta. Lisäksi venetelojen käyttö on edelleen sallittua kaikilla rantapaikoilla. Luonnontilaiset venepaikat pyritään muuttamaan numeroiduiksi paikoiksi selkeyden, vuokrauksen hallinnan ja paikkojen valvonnan helpottamiseksi.

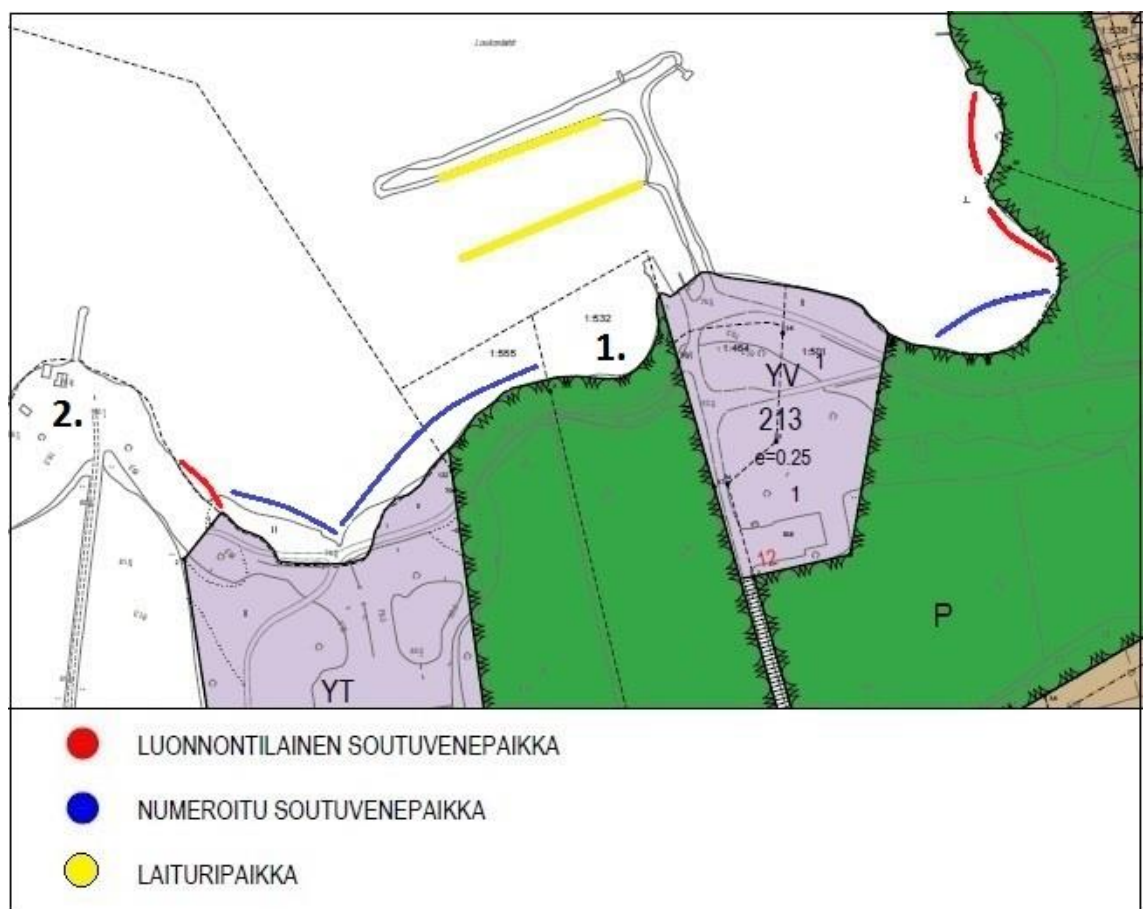
KUVA 9. Esimerkki rannan luiskauksen toteuttamisesta.

4.3 Pirkkalan käyntisatamat

Tässä kappaleessa esitellyt käyntisatamat ovat satamia, joissa on venepaikkojen lisäksi vierasvenepaikkoja sekä joitakin veneilijöille suunnattuja palveluita. Merkityt koordinaatit ovat WSG 84 (EUREF FIN) – koordinaatistoa, jota on käytetty muun muassa Liikenneviraston merikarttasarjassa (2013). Sijainnit on tarkistettu Maanmittauslaitoksen (2015) ylläpitämän, Kansalaisen karttapaikka - sivuston avulla. Pirkkalan kunnan käyntisatamiksi lasketaan Loukonlahden, Reipinniemen sekä Turrin satamat.

4.3.1 Loukonlahti

Loukonlahden tarkastelualueella (kuva 10) asemakaavassa ovat kaavamerkinnot YT (kunnallisteknisten rakennusten ja laitosten korttelialue), YV (huvi- ja viihdetarkoitusta palvelevien rakennusten korttelialue) sekä P (puistoalue). Alueella on kaistale yksityisen omistamaa maata ja venepaikkoja (kuva 10, numero 1) sekä kunnan vuokraaman saunamökin alue, jonka mökki on äskettäin purettu (kuva 10, numero 2).

KUVA 10. Loukonlahden sataman nykytila. Ote asemakaavasta, päivitetty 2.5.2015.

Merikartta: 521

Sijainti: N 61° 28.4' E 23° 40.7'

Loukonlahdessa on tällä hetkellä Pirkkalan suurin kunnan huoltama veneilysatama. Satamassa on 56 aisapaikkaa, 22 poijupaikkaa (näistä 3 vieraspaikkoja) sekä 119 numeroitua soutuvenepaikkaa. Lisäksi lahden molemmilla reunoilla sijaitsee luonnontilaisia soutuvenepaikkoja.

Palvelut veneilijöille

Loukonlahdessa (kuva 11) on uimaranta, parkkipaikat, veneen laskuluiska, kolme vierasvenepaikkaa, talousjätteen keräyspiste, käymälä (uimakaudella), matonpesupaikka sekä vesipiste (200 m). Lisäksi kävelymatkan päästä löytyvät huoltoasema ja bussiyhteydet (700 m). Kesäoinä alueella on venepaikan haltijoiden hoitama valvonta. Sitä varten kunta on järjestänyt paikalle valvontakopin, joka talvisin on myös avantouimareiden käytössä pukutilana.

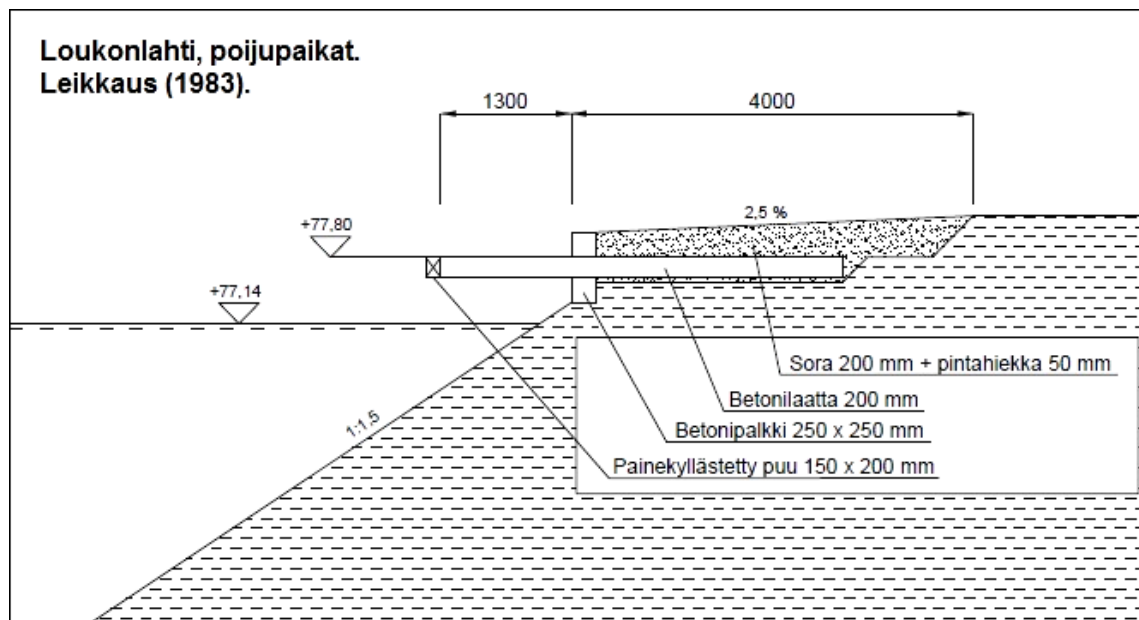

KUVA 11. Loukonlahden numeroituja soutuvenepaikkoja.

Kehittämisehdotukset

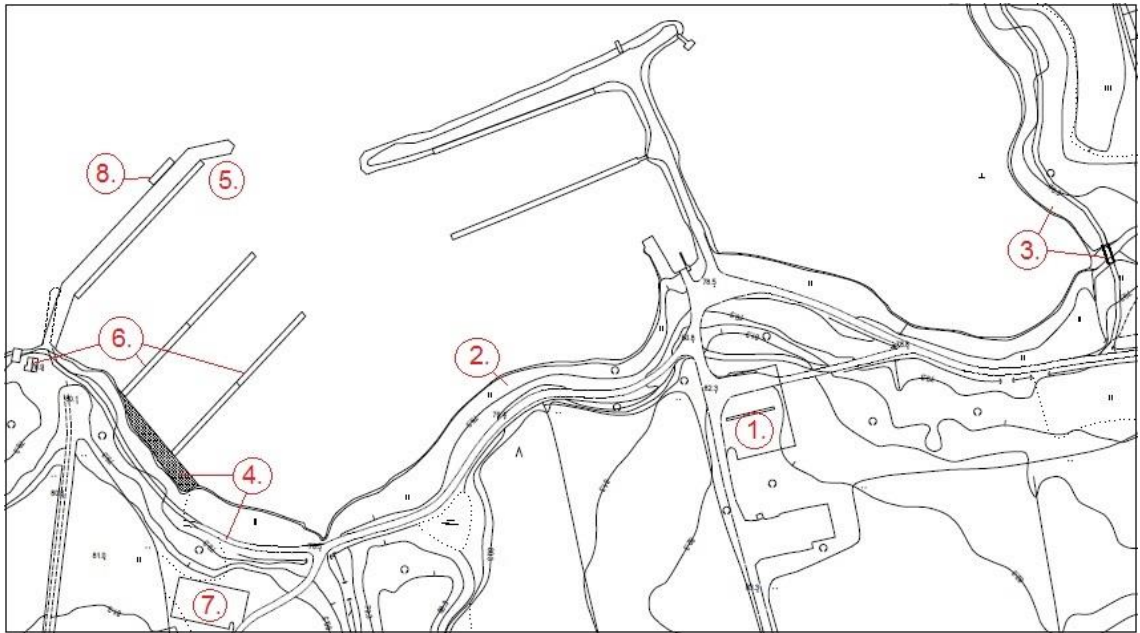
Loukonlahden satama on sijainniltaan hyvässä paikassa ja myös laajentamiselle löytyy tilaa. Alueelle rakennetaan lisää venepaikkoja, sillä etenkin aisapaikat ovat hyvin kysytyjä. Rantapaikkoja selkeytetään, rantoja raivataan kivistä ja risukoista ja veneilijöille suunnattuja palveluita lisätään. Satamaa kehitettäessä on kuitenkin otettava huomioon se, että kaikkia palveluita kunta ei pysty järjestämään, vaan paikalle pitää saada asiaan perehtynyt taho, esim. seura tai yrittäjä hoitamaan asioita. Jos satama halutaan pitää hyvälaatuisena ja toimivana, sitä pitää kehittää kokonaisvaltaisesti, eikä ainoastaan ahtaa määrällisesti täyteen veneitä.

Nykyinen venelaituri on noin 85 metriä pitkä betoniponttonilaituri. Sitä on pidennetty kertaalleen samoin kuin aallonmurtajaakin. Laiturit on uusittu kahdessa osassa, ensimmäinen noin 5 vuotta sitten ja toinen pari vuotta myöhemmin. Poijupaikkojen kiinnityspoijuja on uusittu vuonna 2014, mutta muuten laiturin perusrakenne on alkuperäinen (kuva 12). Haasteita satamassa aiheuttavat järven selältä puhaltavat tuulet, jotka rasittavat etenkin pitkän laiturin kiinnikkeitä. Järven pohjassa on myös mutaa, joka aallonmurtajaa rakennettaessa on alkanut kasautua ja madaltaa kulkureittiä.

KUVA 12. Loukonlahden poijupaikat, leikkaus vuodelta 1983.

Loukonlahden satamasta on tehty seuraavanlainen alustava ehdotus kehittämiskohteiden rakennus- ja tärkeysjärjestyksestä (kuva 13):

KUVA 13. Loukonlahden rannan kehittämiskohteet numeroituna.

1. Loukonlahden ranta-alueelle rakennetaan lisää parkkipaikkoja, jotka mitoitetaan yleisten suositusten mukaisesti (Arkkitehtuurin laitos 2007). Parkkipaikoista on pulaa, sillä tällä hetkellä sama pieni parkkialue palvelee niin veneilijöitä, uimareita kuin matonpesijöitäkin. Nykyistä parkkialuetta laajennetaan, jolloin sen kooksi tulee esim. 35 m x 25 m. Paikkoja on tällöin 35 autolle. Kävelytie siirretään kiertämään parkkialue rannan puolelta.
2. Nykyisten numeroitujen soutuvenepaikkojen alueita raivataan kivistä ja puista, etenkin laitureiden länsipuolella. Tällöin venepaikat saadaan siistimmäksi ja niitä voidaan mahdollisesti myös tiivistää. Rannan luiskausta loivennetaan tarvittaessa rantautumisen helpottamiseksi.
3. Lahden itäpuolen pusikot raivataan ja luonnontilaiset paikat muutetaan numeroituiksi venepaikoiksi. Rantaan rakennetaan kävelyreitti (osa rantareittiä!) ja ojan yli kulkeva kevyt silta, jotka palvelevat alueella säilytettävien soutuveneiden omistajien lisäksi myös muita rannalla liikkuvia ulkoilijoita. Metsäpuistoon yhdistyvää polkua ei tarvitse tehdä talvikunnossapidettäväksi, vaan se voi jäädä luonnollisempaan tilaan esim. hakepäällysteisenä.

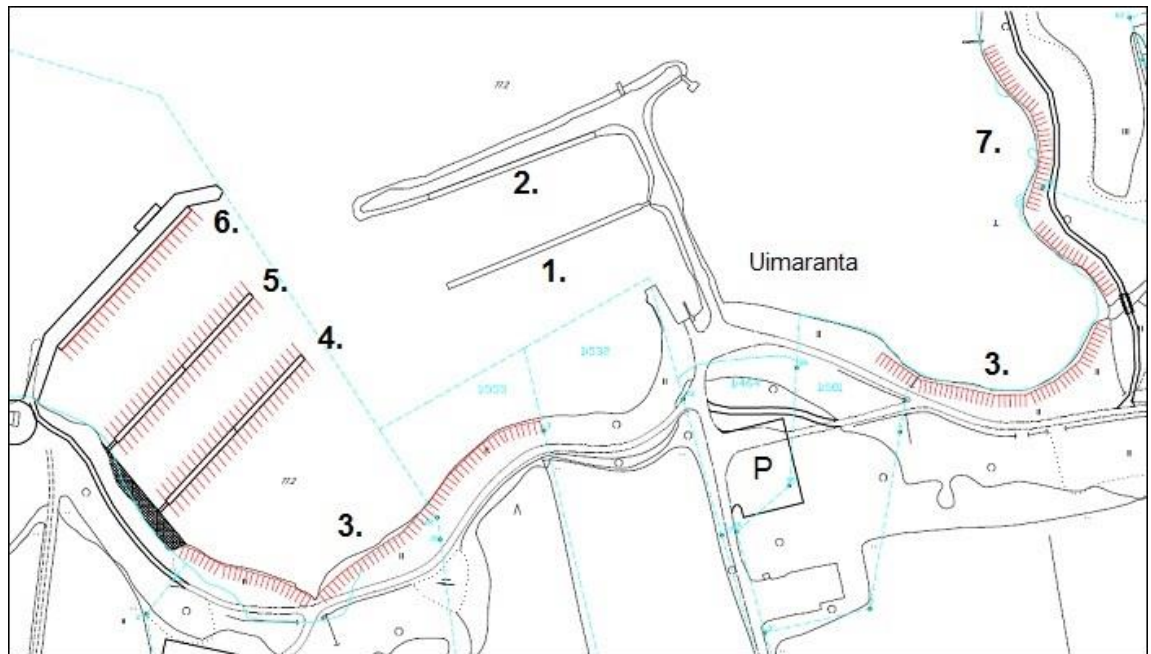
4. Lahden eteläpuolella ranta-alue raivataan puista ja kivistä, jättäen kuitenkin suojaavaa puustoa pellon ja tien väliin. Kävelytietä jatketaan, jonka kautta päästään tekemään täyttöjä ja suoristamaan rantaviivaa. Tälle alueelle tehdään perustat myöhemmin rakennettavia venelaitureita varten.
5. Rakennetaan aallonmurtaja ja ruopataan lahden pohja tarpeeksi syväksi venepaikkoille.
6. Entisen vuokrasaunan paikka hyödynnetään esim. huoltorakennuksella, grillikodalla tms. Venelaiturit rakennetaan osissa tai kerralla.
7. Jos on tarvetta, rakennetaan toinen, 22-paikkainen parkkialue. Alueen mitat ovat noin 30 m x 17 m ja tila voidaan hyödyntää talvella lumen läjityspaikkana tms.
8. Septitankin tyhjennyspumppu ja laivalaituri rakennetaan, mikäli tarvetta niille löytyy. Paikka soveltuu hyvin myös tankkauspisteen sijoituspaikaksi.

Venepaikat Loukonlahdessa

Taulukossa 7 ja venepaikkakartassa (kuva 14) on esitetty yhteenvetona Loukonlahden sataman nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 7. Venepaikat Loukonlahdessa.

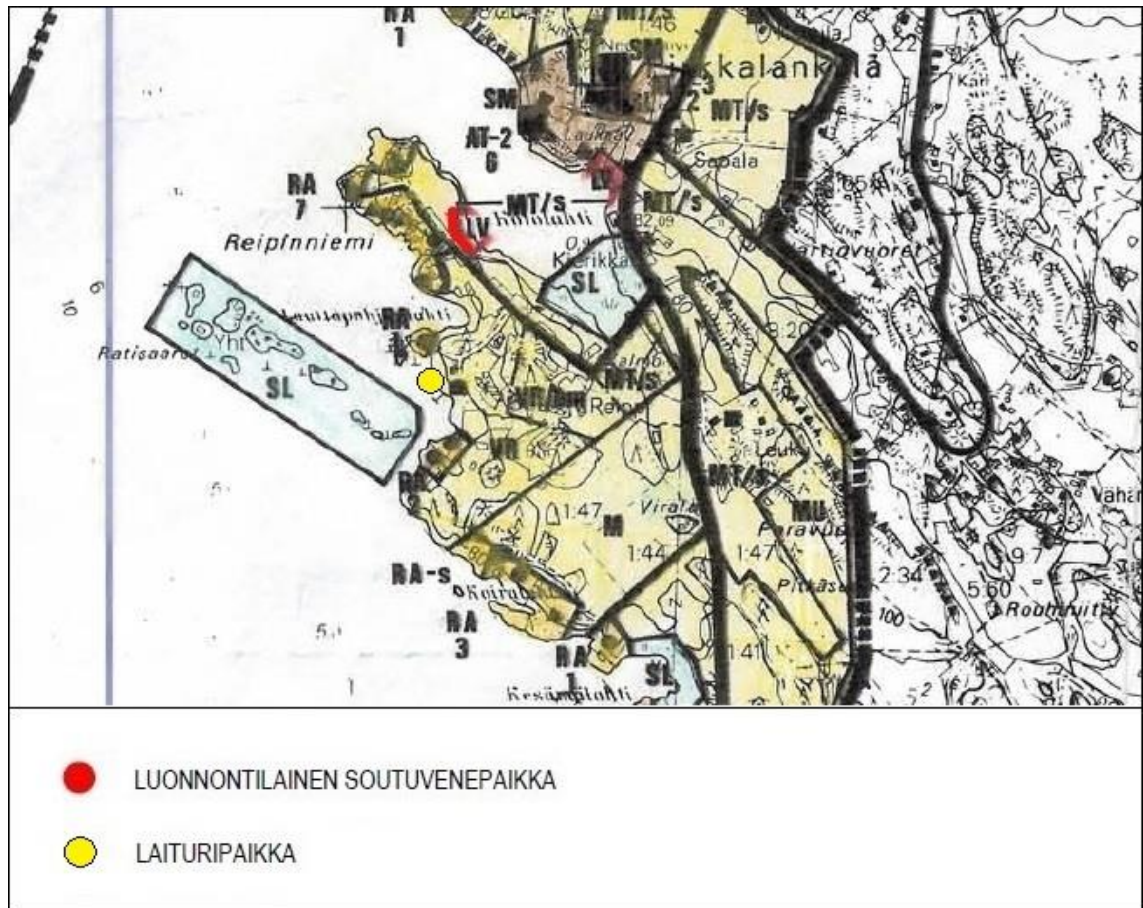
Nykyiset venepaikat	1.	56 aisa
	2.	22 poiju
	3.	119 numeroitu
		17 luonnontilainen
Poistetaan		– 17 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	4.	+ 52 aisa
	5.	+ 52 aisa
	6.	+ 25 aisa / poiju
	7.	+ 53 numeroitu
		Uusia paikkoja yht. 182 kpl

KUVA 14. Loukonlahden venepaikkakartta.

4.3.2 Reipinniemi

Reipinniemen suunnittelualueella (kuva 15) on voimassa Rantojen käytön osayleiskaava, jossa ovat merkinnät VR (retkeily- ja ulkoilualue) ja RA (loma-asuntoalue). Reipin edustalla Ratisaaret ja Kotolahden pohjukka ovat merkinnöillä SL (luonnonsuojelualue) ja Kotolahdessa osa rantaviivaa on merkinnällä LV (venesatama tai venevalkama-alue).

KUVA 15. Reipinniemi, ote Rantojen käytön osayleiskaavasta 1993.

Merikartta: 521

Sijainti: N 61° 26.9' E 23° 33.1'

Satamanumero: 2235

Reipissä sijaitsevat Pirkkalan kotiseutumuseo sekä yksityisen yrittäjän ylläpitämä Reipin maataiapiha. Rannassa on kuusi aisapaikkaa (kuva 16) ja luonnontilaisia soutuvenepaikkoja (kuva 17).

KUVA 16. Reipin laituripaikat.

KUVA 17. Reipin luonnontilaiset soutuvenepaikat.

Palvelut veneilijöille

Reipissä on kaksi uimarantaa, käymälä (uimakaudella) sekä jäteposte. Lisäksi alueella on kesäisin muutakin toimintaa, kuten sauna, kioski ja erilaisia tapahtumia. Paikalla on aikaisemmin ollut leirintäalue, mutta sen lopettamisen jälkeen myös palvelut ovat vähentyneet huomattavasti.

Kehittämissuositukset

Reipin laituripaikat ovat avoimella ja tuulisella paikalla. Ilman minkäänlaista tuulensuojaa paikka ei ole kovin ihanteellinen veneiden pidempiaikaiseen säilytykseen. Sauna ja sen yhteydessä oleva kioski ovat auki hyvin rajoitetusti. Varsinaisia vierasvenepaikkoja ei ole eikä rannasta myöskään löydy opasteita. Reipissä on potentiaalia veneilijöiden kesäkohteeksi, mutta aluetta tulee kehittää kokonaisuutena. Tällöin nykyiset laituripaikat voidaan jättää vierailijoille ja vuokrapaikat lopettaa, tai siirtää muualle.

Luonnontilaiset soutuvenepaikat sijaitsevat jonkin matkan päässä laitureista, Kotolahden puolella. Mäessä sijaitseva ranta on melko kivinen, mutta muuten helppokulkuinen. Luonnontilaisena se sopii hyvin tämänhetkiseen maisemaan, eikä paikalla oikeastaan tarvitse tehdä muuta, kuin raivailla pahimpia pusikkoja pois.

Venepaikat Reipissä

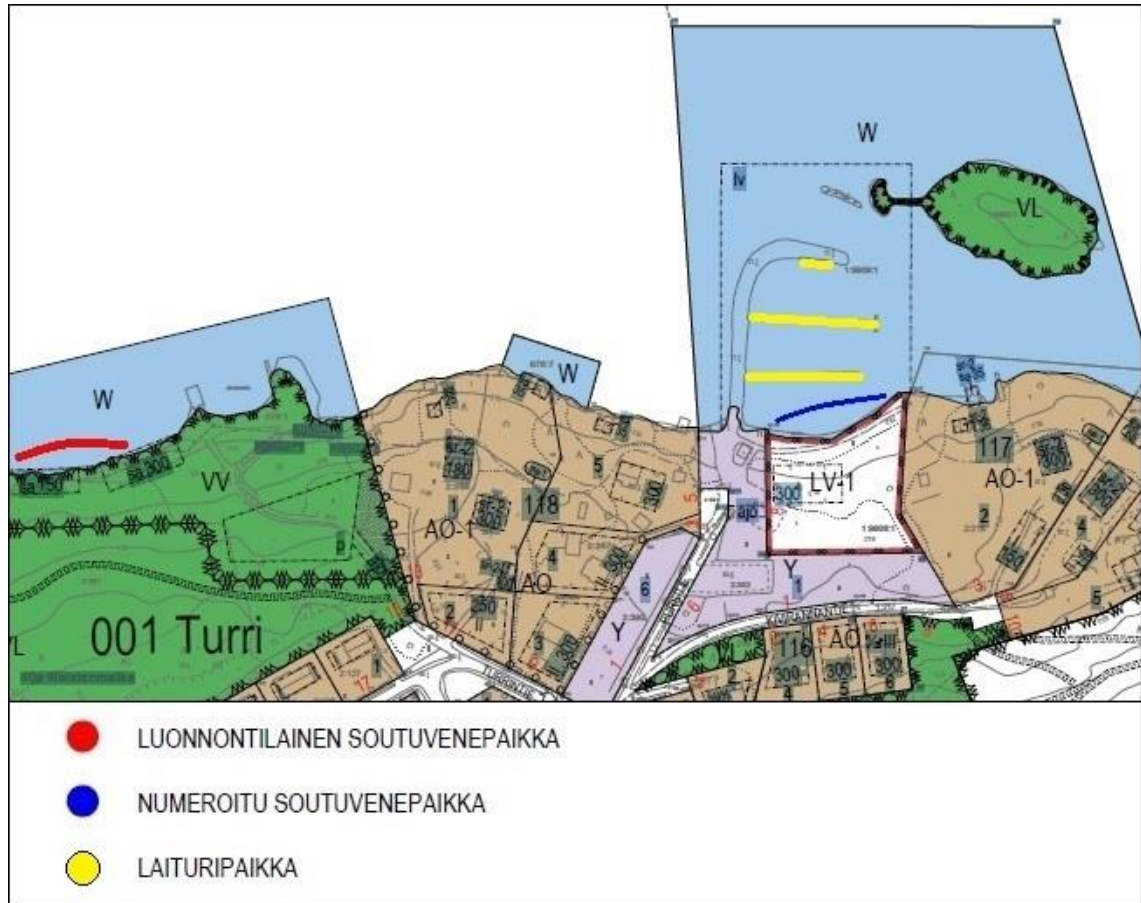
Taulukossa 8 on esitetty yhteenvetona Reipinniemen ranta-alueiden nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät.

TAULUKKO 8. Venepaikat Reipissä.

Nykyiset venepaikat	6 aisa
	14 luonnontilainen
Poistetaan	-
Uudet venepaikat	-

4.3.3 Turri

Turrin ranta-alueella (kuva 18) on voimassa asemakaava, jossa ovat merkinnät W (vesi-alue), Y (yleisten rakennusten korttelialue), VV (uimaranta-alue), VL (lähivirkistysalue) sekä LV-1 (venesatama/venevalkama).

KUVA 18. Turrin satama, ote asemakaavasta. Päivitetty 5.2.2014.

Merikartta: 521

Sijainti: N 61° 28.3' E 23° 37.3'

Turrin venesatama on Pirkkalan Pursiseura Ry:n kotisatama ja siihen kuuluu 83 aisa-paikkaa ja 46 rantapaikkaa. Turrin uimaranta sijaitsee erillään varsinaisesta venesatamasta ja uimarannan länsipuolella ovat kunnan vastuulla olevat luonnontilaiset soutuvenepaikat.

Palvelut veneilijöille

Turrin satamassa on veneiden laskuluiska, kaksi vieraspaikkaa, jätepiiste, vesipiiste, matonpesupaikka ja käymälä. Myös kameravalvonta, sähköpiiste ja septitankin tyhjennyspaikka ovat rakenteilla. Pursiseura on vahvasti mukana venematkailua kehittävässä Ve-

ne vie – hankkeessa ja tähtää myös Pidä Saaristo Siistinä – ympäristöjärjestön nimeämäksi Roope – satamaksi. (Lampinen 2015; Pirkkalan Pursiseura 2015.)

Kehittämissuositukset

Venesatamaa on suunniteltu laajennettavaksi läheiseen Niilonsaareen. Alueelle tulee mm. lisää venepaikkoja sekä grillauspaikka. Pursiseuran tavoitteena on saada satamaan myös isompi laivalaituri, kerhotalo ja kesäkioski. Parkkialuetta ja veneiden talvisäilytyspaikkaa on myös tilaa laajentaa. (Lampinen 2015.)

Kunnan hoidossa olevan uimarannan reunalle rakennetaan noin 15 - 20 numeroitua soutuvenepaikkaa, jolloin saman alueen syrjäisillä ja kivikkoisilla kohdilla sijaitsevat luonnonranta-alueet voidaan poistaa. Alue raivataan puhtaaksi kivistä ja vanhoista laiturirakennelmista (kuva 19) ja siellä tehdään täyttöjä, jotta soutuveneet pysyvät maalla myös veden ollessa korkealla. Parkkitilaa on riittävästi uimarannan paikoitusalueen yhteydessä. Metsän ranta-alueella on huomattavan paljon vanhoja telanraatoja ja romua, jotka siivotaan pois kunnostusten yhteydessä. Vuokraajia tulisi myös muistuttaa alueen siistinä pitämisestä.

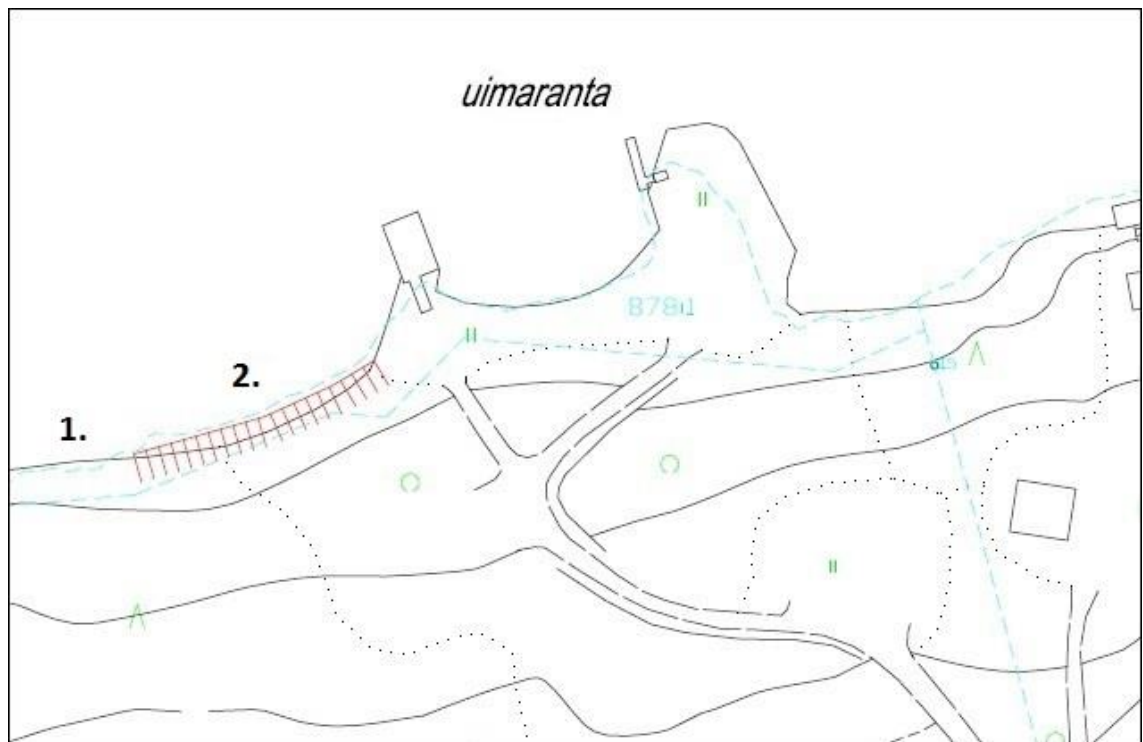
KUVA 19. Turrin vanha laiturirakennelma. Taustalla poistettavia luonnonomaisia soutuvenepaikkoja.

Kunnan venepaikat Turrissa

Taulukossa 9 ja venepaikkakartassa (kuva 20) on esitetty yhteenvetona kunnan huoltamien nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 9. Kunnan venepaikat Turrissa.

Nykyiset venepaikat	1.	12 luonnontilainen
Poistetaan		- 12 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	2.	+ 15 - 20 numeroitu

KUVA 20. Turrin venepaikkakartta.

4.4 Pirkkalan retkisatamat

Retkisatamia ovat yleisessä käytössä olevat laiturit tai rannat, joissa pääsee pysähtymään veneellä, mutta palveluita tai vieraspaikkoja ei varsinaisesti ole. Paikalta löytyy usein jokin päiväreikelyyn soveltuva kohde. Pirkkalan kunnan retkisatamiksi lasketaan Haikan, Rajaniemen, sekä Rantaniityn satamat.

4.4.1 Haikka

Haikan ranta-alueella (kuva 21) asemakaavassa ovat merkinnät VL (lähivirkistysalue), VV (uimaranta-alue) sekä TV (varastorakennusten korttelialue). Alueella sijaitsevat myös muinaismuistokohde, kulttuurihistoriallisesti arvokas kulttuuriympäristön kohde (Haikan tanssilava) sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä alue.

KUVA 21. Haikan ranta-alue, ote asemakaavasta. Päivitetty 11.10.2000.

Alueen toiminnot

Haikan lava ja sen ympäristö ovat Haikan omakotiyhdistyksen kunnossapitämiä. Lavalla järjestetään erilaisia kesätapahtumia ja tansseja ja sen rannassa on veneille maakiinnitysmahdollisuus. Haikanlahden poukamassa on ennestään omakotiyhdistyksen venepaikkoja.

Kehittämissuositukset

Haikan lavassa on potentiaalia suuremmaksikin veneilijöiden kesäkohteeksi, sillä tanssit ovat erittäin suosittuja ja rannan sijainti veneilijöiden näkökulmasta loistava. Mikäli kohteeseen halutaan panostaa, tulisi lavan läheisyyteen sijoittaa laivalaituri, jotta paikalle pääsisi myös laivojen reittiliikenteen avulla.

Haikan itäpuolen poukamaa (kuva 22) raivataan ja alueelle rakennetaan numeroituja soutuvenepaikkoja. Kulku paikalle tulee suunnitella erikseen tulevan rantareitin kautta ja vieressä oleva pumppaamo kiertäen. Haikanlahden eteläreunaan rakennetaan numeroituja venepaikkoja soutuveneille. Pumppaamoalueen eteläpuolella, tien vieressä voisi mahdollisesti olla tilaa myös pienelle parkkialueelle.

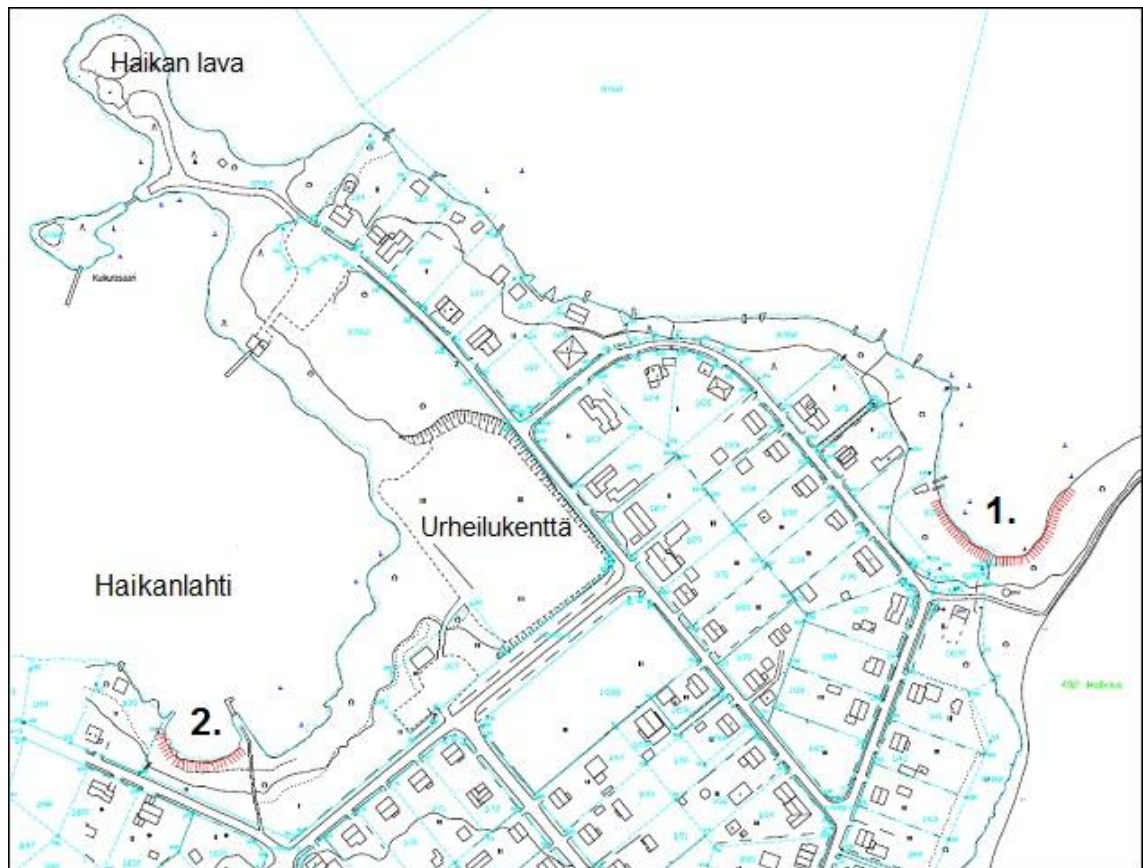
KUVA 22. Haikan itäpuolen poukama.

Kunnan venepaikat Haikassa

Taulukossa 10 ja venepaikkakartassa (kuva 23) on esitetty yhteenvetona Haikan alueella olevien, kunnan huoltamien, nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 10. Kunnan venepaikat Haikassa.

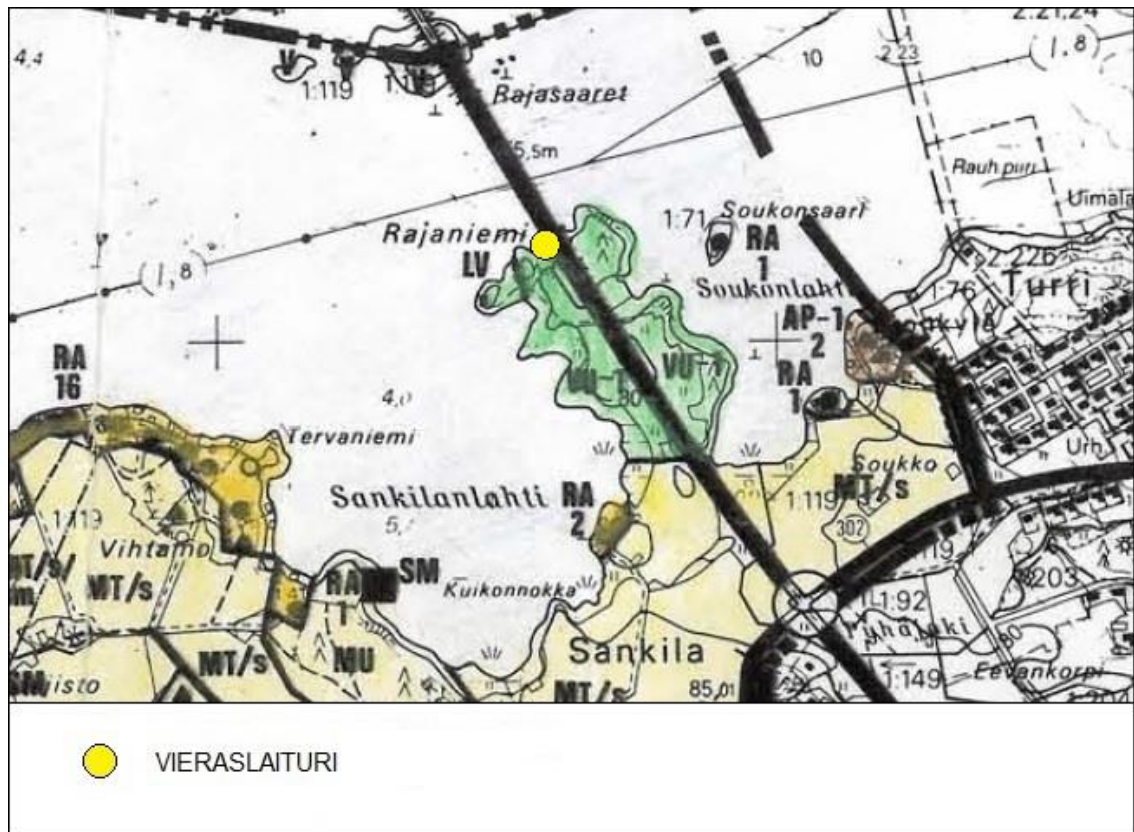
Nykyiset venepaikat		-
Poistetaan		-
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	1.	+ 50 numeroitu
	2.	+ 25 numeroitu
		Uusia paikkoja yht.75 kpl

KUVA 23. Haikan venepaikkakartta.

4.4.2 Rajaniemi

Rajaniemen alueella (kuva 24) on voimassa Rantojen käytön osayleiskaava, jossa ovat merkinnät LV (venesatama tai venevalkama-alue) ja VU (urheilu- ja virkistyspalvelujen alue).

KUVA 24. Rajaniemi, ote Rantojen käytön osayleiskaavasta 1993.

Alueen toiminnot

Rajasalmen sillan kupeessa sijaitsee yksityisen yrittäjän kahvila ja taukopaikka, jossa on reilusti parkkitilaa (kuva 25). Rannassa on myös erittäin huonokuntoinen vieraslaituri (tällä hetkellä käyttökelvoton). Alueella on kävelypolkuja, grillauspaikka ja uimarananpätkä.

Kehittämissuhteet

Ylläpidosta ja huollosta vastaava taho on selvítettävä. Vieraslaituri ja sen kyltti kunnostetaan, jotta veneilijät pääsevät jälleen poikkeamaan kahvilassa. Polut ovat suhteellisen hyväkuntoisia, mutta niitä tarvitsee raivata esiin heinikon seasta. Roska-astiat ja tauko-

paikan pöydät kunnostetaan, samoin kuin grillipaikka. Rajaniemen rannat ovat paikoit-
tain kivikkoisia ja ryteikköisiä ja vesialueella kasvaa runsaasti ruovikkoa.

Alueen lukuisissa lahdelmissa on tilaa rakentaa reilusti venepaikkoja. Rantaa ruopataan
kivistä ja vesikasveista ja tasoitetaan. Jotta koko paikkaa ei myllätä kerralla, otetaan
alueet käyttöön asteittain, parkkipaikkojen suunnalta kauemmas edeten. Rajasalmen sil-
lan ympäristö ei ole kovin rauhallinen vieressä kulkevan ison tien vuoksi, mutta siellä
pesinee useita lintuja. Ruoppaukset ja raivaukset tehdään alueen luontoarvoja säilyttäen.

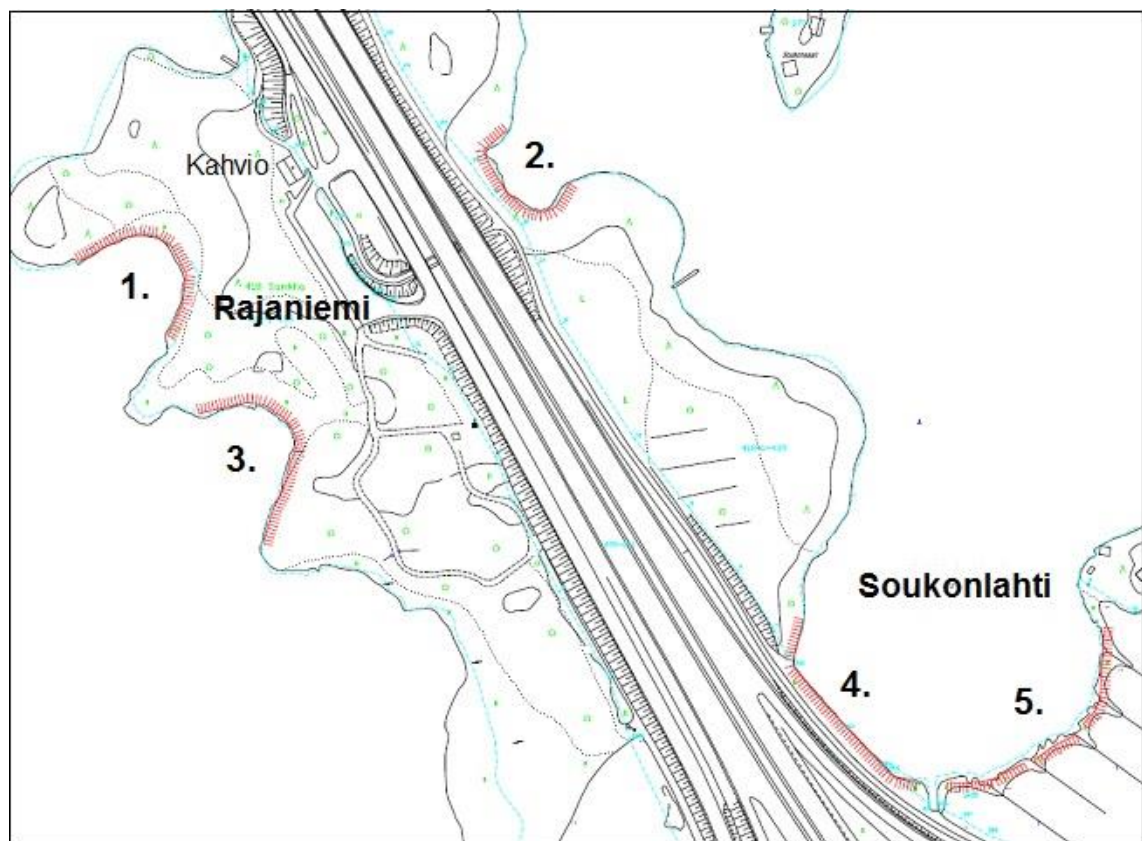
KUVA 25. Rajasalmen sillan taukopaikka ja kahvila.

Venepaikat Rajaniemessä

Taulukossa 11 ja venepaikkakartassa (kuva 26) on esitetty yhteenvedona Rajaniemen alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 11. Venepaikat Rajaniemessä.

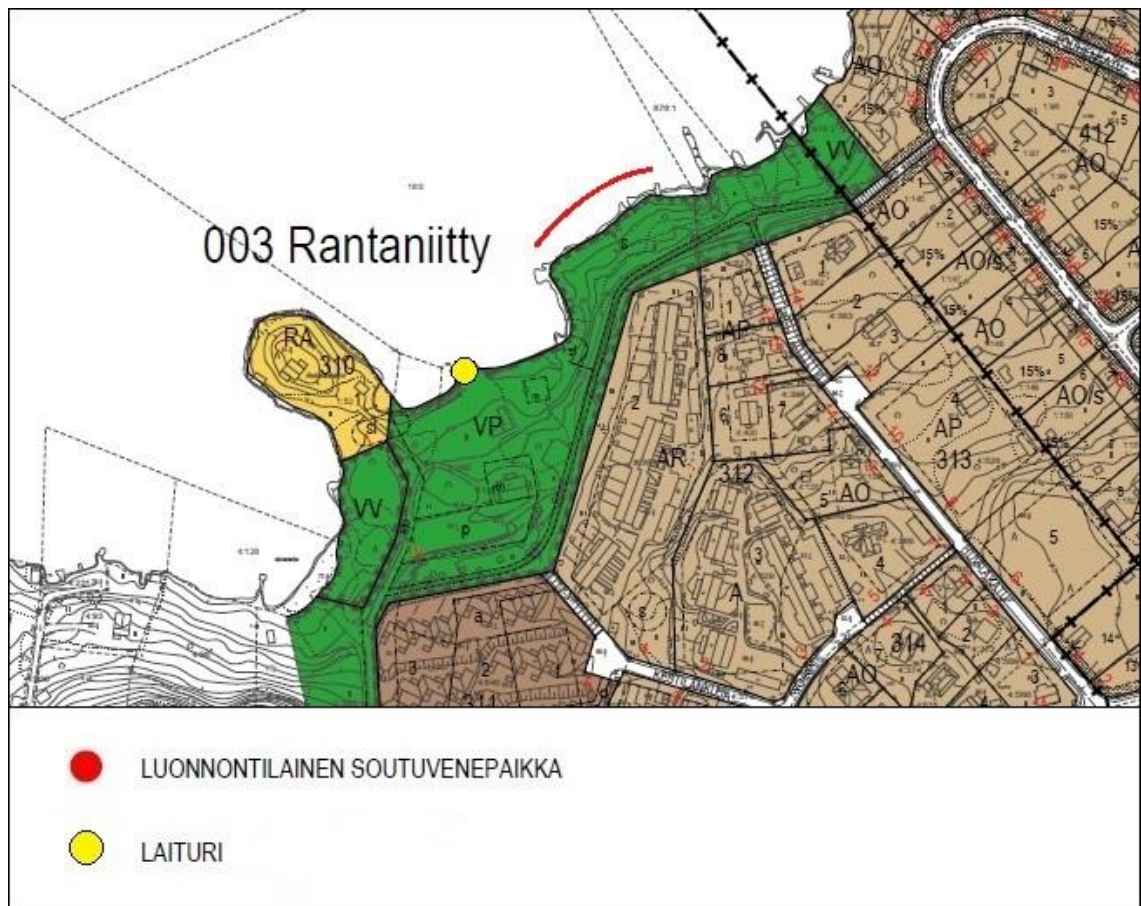
Nykyiset venepaikat		-
Poistetaan		-
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	1.	+ 50 numeroitu
	2.	+ 42 numeroitu
	3.	+ 58 numeroitu
	4.	+ 54 numeroitu
	5.	+ 56 numeroitu
		Uusia paikkoja yht. 260

KUVA 26. Rajaniemen venepaikkakartta.

4.4.3 Rantaniitty

Rantaniityn alueella (kuva 27) asemakaavassa ovat merkinnät VV (uimaranta-alue), VP (puistoalue) sekä RA (loma-asuntojen korttelialue). Alueella sijaitsee arvokas rakennettu kulttuuriympäristön kohde (Rantaniityn juhlatalo) ja rannalla kasvavat kynäjalavat ovat suojeltuja.

KUVA 27. Rantaniitty, ote asemakaavasta. Päivitetty 11.10.2000.

Alueen toiminnot

Rantaniityssä sijaitsee vuokrattava juhlatalo, jonka lähistöllä on uimaranta ja vanha kivilaituri. Rannasta on noin 500 m:n matka huoltoasemalle sekä bussiyhteyksiin. Myös Pirkkalan kuntakeskus on kävelymatkan päässä.

Kehittämissuositukset

Kivilaituri on lyhyt ja vesi ajoittain matalaa, joten paikalle ei pääse kovin helposti pysähtymään isoilla veneillä. Sijainniltaan Rantaniitty on kuitenkin hyvä veneilijöitä ajatellen, sillä kauppoihin tai ruokapaikkoihin ei ole pitkä matka. Paikalle rakennetaan puinen laiturin jatkos ja siihen muutama veneiden kylkikiinnityspaikka vierailijoita varten.

Rantaniityn venepaikat ovat luonnontilaisia ja ne sijaitsevat jonkin matkan päässä juhlatalon koillispuolella. Alue on luokiteltu suojeltavaksi ja rannan kasvillisuutta ei saa vahingoittaa. Tämä on saanut aikaan sen, että puiden lomassa oleville paikoille on rakennettu jos jonkinlaisia laiturirakennelmia ja viritelmiä veneiden säilyttämistä varten (kuva 28). Koska alue on hyvin kivikkoista ja sitä ei voi isommin muokata, se saa jäädä kokonaan luonnontilaiseksi ja venepaikat siirretään muualle, joko nykyisen alueen itäpuolelle tai Haikkaan. Itäpuolen ranta-alueelle raivataan tilaa noin kahdellekymmenelle numeroidulle venepaikalle.

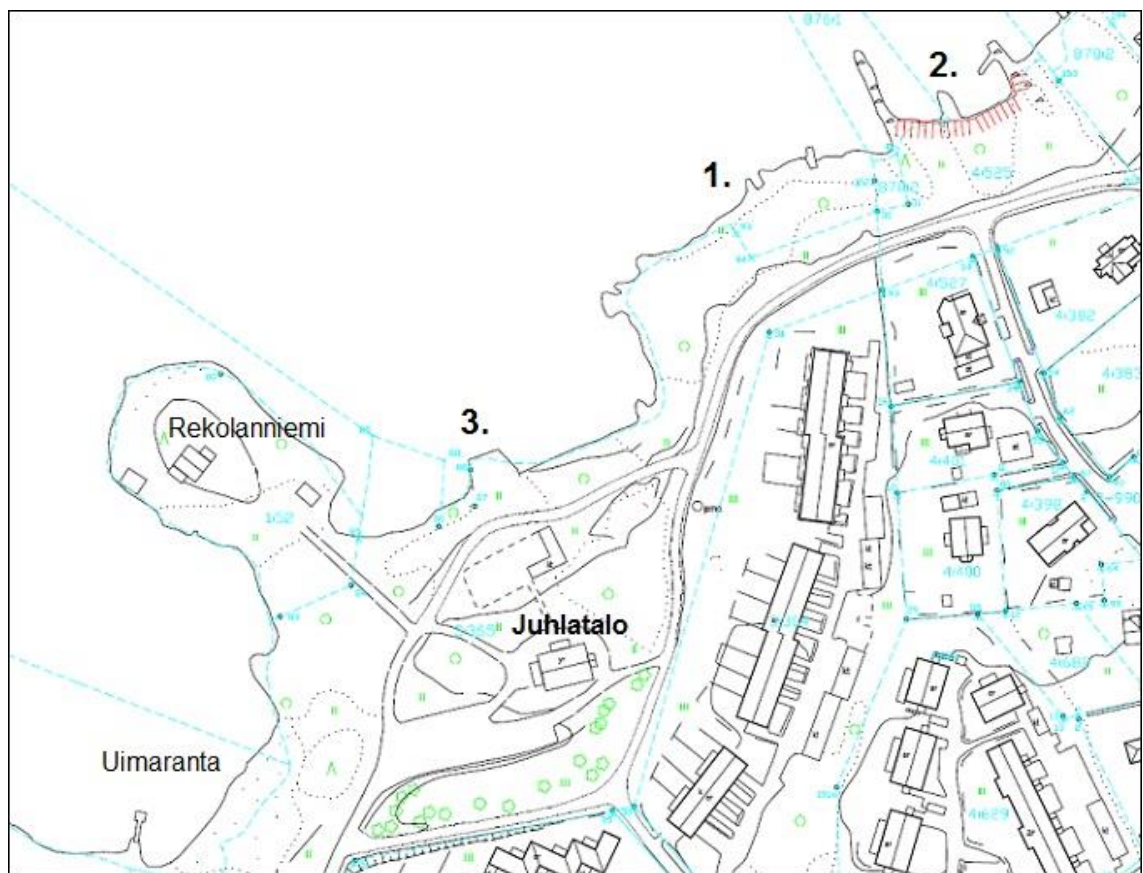
KUVA 28. Rantaniityn luonnonrantaan laiturirakennelmineen.

Venepaikat Rantaniityssä

Taulukossa 12 ja venepaikkakartassa (kuva 29) on esitetty yhteenvetona Rantaniityn alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 12. Venepaikat Rantaniityssä.

Nykyiset venepaikat	1.	27 luonnontilainen
Poistetaan		– 27 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	2.	+ 20 numeroitu
	3.	+ laituriinjatkos

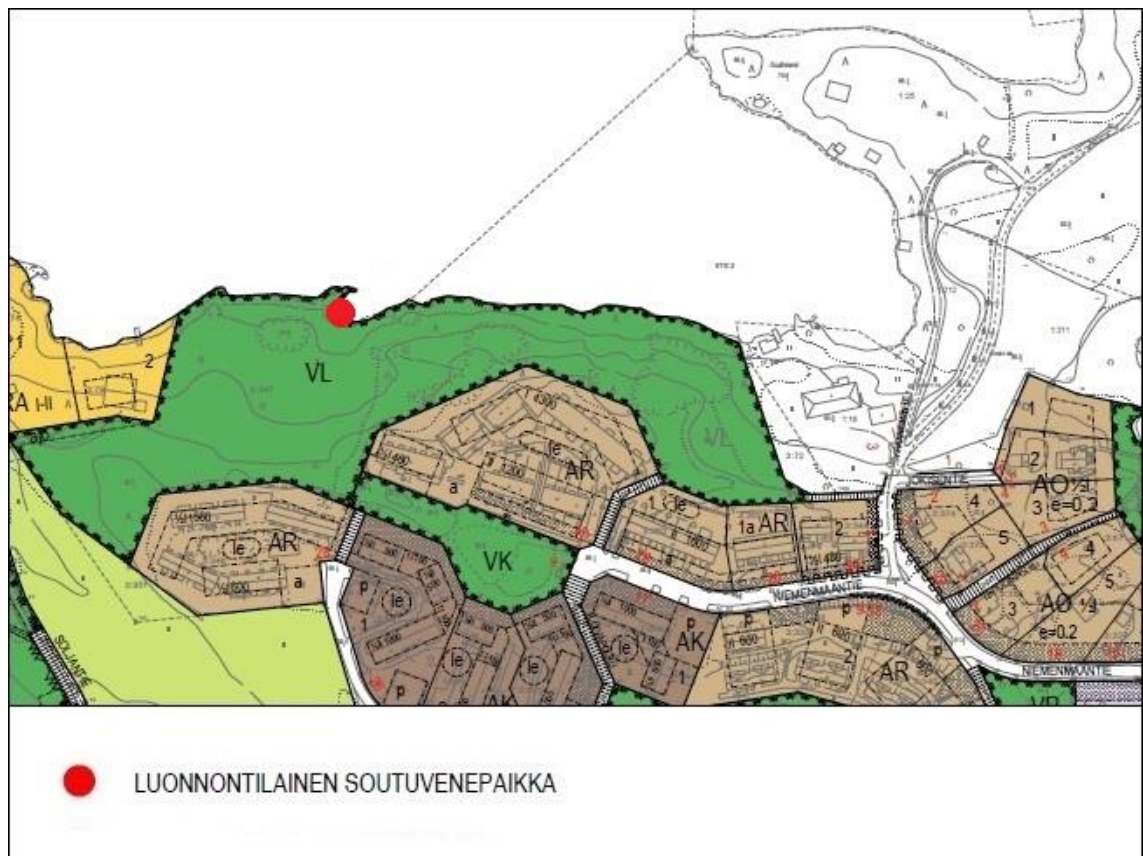
KUVA 29. Rantaniityn venepaikkakartta.

4.5 Pirkkalan venerannat

Venerantoja ovat ranta-alueet, joissa on luonnontilaisia tai numeroituja soutuvenepaikkoja veneiden säilytystä varten. Venepaikkojen lisäksi alueilla ei suunnitteluhetkellä ole muuta toimintaa. Pirkkalan kunnan venerannoiksi luokitellaan Niemenmaan, Nikkilänlahden, Pereen, Pereensaaren, Sahapuiston, Virkaniemen sekä Vähäjärven rannat.

4.5.1 Niemenmaa

Niemenmaan alue (kuva 30) on asemakaavassa merkinnällä VL (lähivirkistysalue).

KUVA 30. Niemenmaa, osa asemakaavayhdistelmästä. Päivitetty 5.2.2014.

Niemenmaalla on poukama, johon joillekin lähistön asukkaille on myönnetty venevalkamaoikeuksia. Näiden lisäksi alueella on muutama epävirallinen luonnontilainen soutuvenepaikka (kuva 31), joista ei ole julkaistu sijaintikarttaa. Kulku rantaan tapahtuu Niemenmaantien päästä, leikkipuiston perältä lähtevää kinttupolkua pitkin. Alue on syrjäinen, kivikkoinen ja hankala valvoa, joten kunnan vuokraamat luonnontilaiset soutuvenepaikat poistetaan paikalta kokonaan.

KUVA 31. Niemenmaan luonnontilaisia soutuvenepaikkoja.

Venepaikat Niemenmaalla

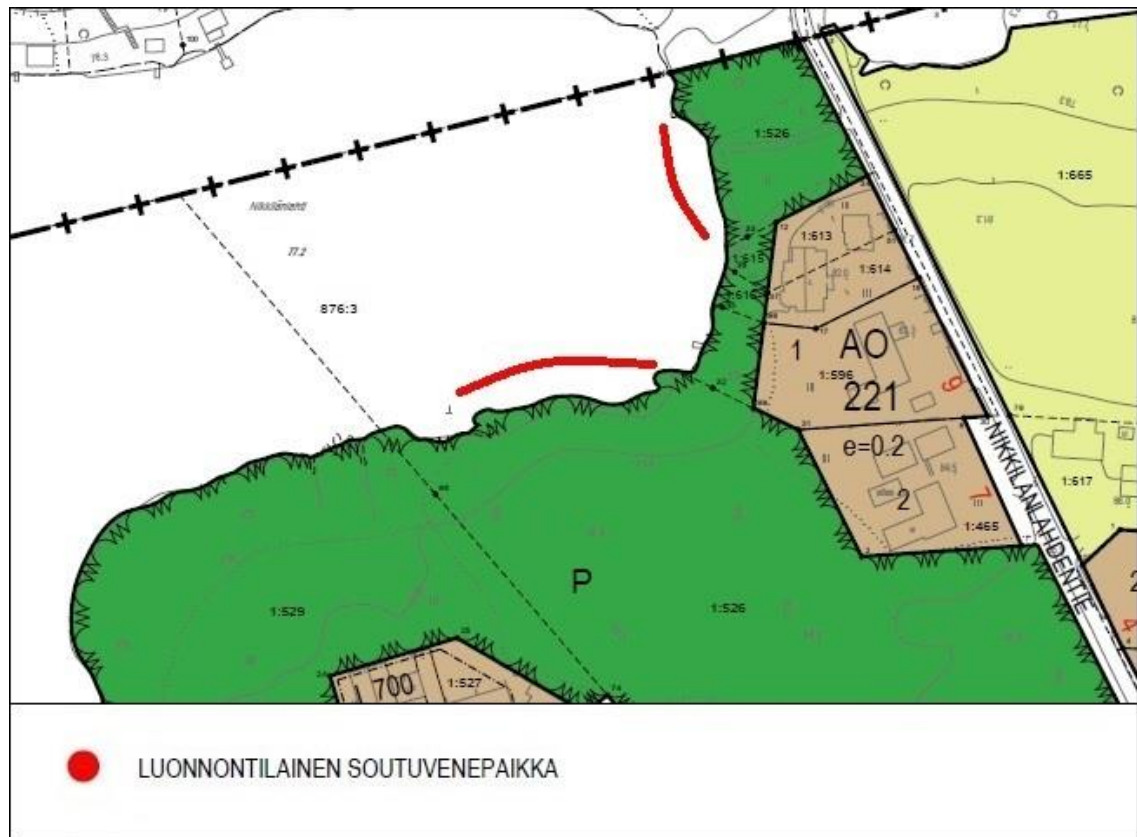
Taulukossa 13 on esitetty yhteenvetona Niemenmaan alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät.

TAULUKKO 13. Venepaikat Niemenmaalla.

Nykyiset venepaikat	4 luonnontilainen
Poistetaan	– 4 luonnontilainen
Uudet venepaikat	-

4.5.2 Nikkilänlahti

Asemakaavassa Nikkilänlahden ranta-alueet (kuva 32) ovat merkinnällä P (puistoalue).

KUVA 32. Nikkilänlahti, ote asemakaavasta. Päivitetty 2.5.2005.

Nikkilänlahdessa on kaksi aluetta, joissa sijaitsee luonnontilaisia soutuvenepaikkoja. Toinen on lahden itäpuolella Nikkilänlahdentien varrella (kuva 33), jossa rannalla on hiekkapohja ja koivujen lomassa hyvin tilaa veneille. Alueen reunoilta raivataan pensaita (tarvittaessa myös puita) ja paikalle tehdään noin 24 numeroitua soutuvenepaikkaa. Tien reunaan, rannan puolelle, tehdään levennys, johon mahtuu pysäköimään pari autoa.

Toinen luonnontilainen soutuvenepaikka sijaitsee lahden eteläpuolella (kuva 34), jonne kulkuyhteys on vähän hankalampi löytää. Nikkilänlahdentien varrelta ennen tontteja lähtee luontopolku, jonka perältä löytyy kyseinen veneranta. Ranta on melko kivikkoinen ja syrjässä oleva, joskin yleiskaavan mukaisen tulevan rantareitin varrella. Alustavasti tämä veneranta lopetetaan ja paikat keskitetään lahden itäpuolelle.

KUVA 33. Nikkilänlahden itäosa.

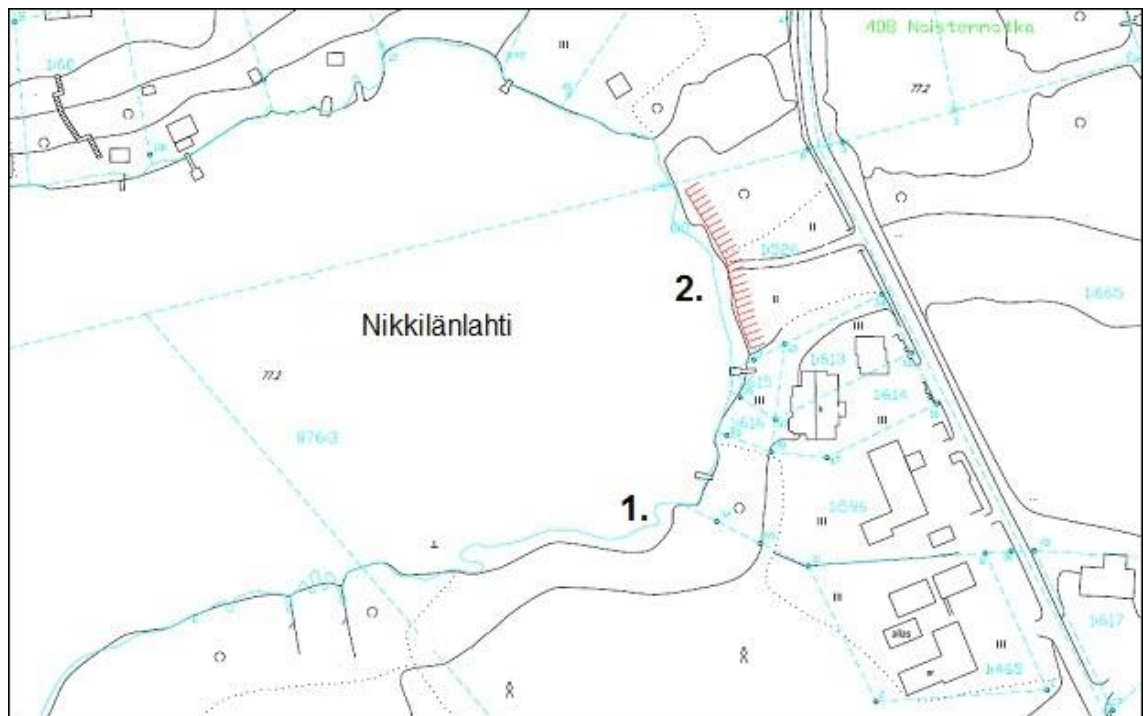
KUVA 34. Nikkilänlahden eteläosa.

Venepaikat Nikkilänlahdessa

Taulukossa 14 ja venepaikkakartassa (kuva 35) on esitetty yhteenvetona Nikkilänlahden alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 14. Venepaikat Nikkilänlahdessa.

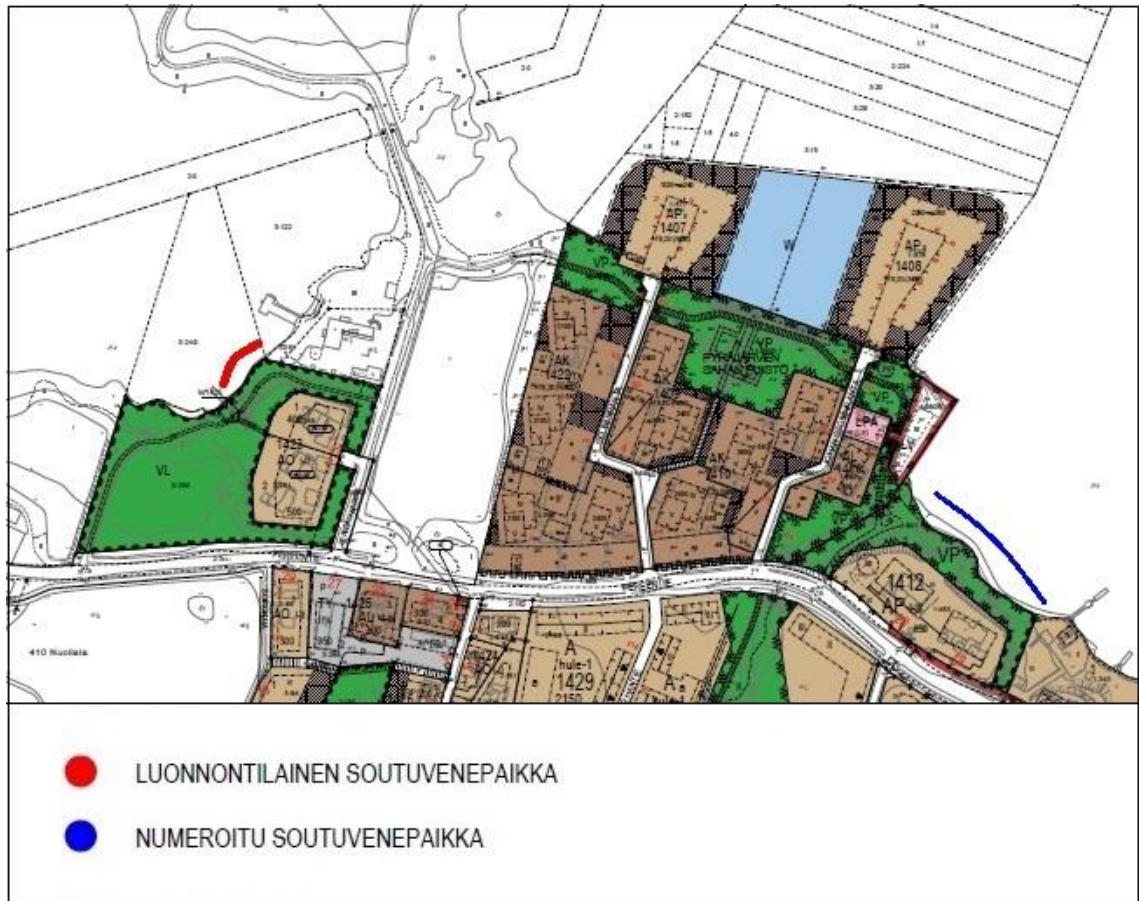
Nykyiset venepaikat	1.	10 luonnontilainen
Poistetaan		– 10 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	2.	+ 24 numeroitu

KUVA 35. Nikkilänlahden venepaikkakartta.

4.5.3 Pere

Pereen ranta-alueet (kuva 36) ovat asemakaavassa merkinnöillä VL (lähivirkistysalue) ja VP (puistoalue). Maiseman muuttaminen alueella on luvanvaraista ja näkymät Pyhäjärvelle on otettava huomioon.

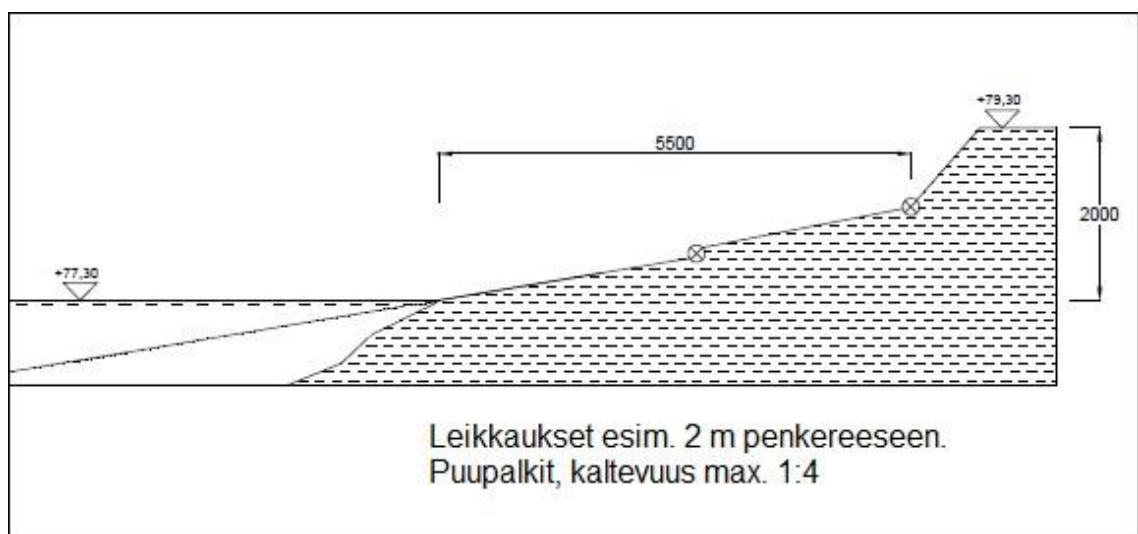
KUVA 36. Pereen venerannat, ote asemakaavasta. Päivitetty 5.6.2013.

Pereellä on sekä luonnontilaisia soutuvenepaikkoja, että numeroituja soutuvenepaikkoja. Luonnonpaikat sijaitsevat pienellä rantakaistaleella Pereensaaren lähellä (kuva 37), jossa on myös yksityisen omistama laituri (venevalkamaoikeus). Laiturin molemmin puolin raivataan pois pusikot, kivet ja ylimääräiset rantakasvustot ja alueelle tehdään noin 36 numeroitua soutuvenepaikkaa. Pereensaaren venepaikkoja vähennetään, joten tälle alueelle voidaan siirtää ainakin osa näiden paikkojen veneistä. Alue on osittain rinteessä, jota pengerretään nousemaan asteittain käytön helpottamiseksi (kuva 38). Pereen venepaikat ovat hyvin kysytyjä ja niitä tarvittaisiin reilusti lisää.

Sahapuiston reunalla, puisen kävelysillan itäpuolella on 26 numeroitua soutuvenepaikkaa, joiden ohitse kulkee ulkoilijoiden suosiossa oleva kävelyreitti. Paikalla on myös pieni, uimakäytössä oleva rannanpätkä, jossa uiminen tapahtuu omalla vastuulla. Alueella on tilaa muutamalle lisävenepaikalle, mikäli uimapaikka poistetaan ja nykyisiä paikkoja tiivistetään ja kunnostetaan.

KUVA 37. Preen luonnontilaiset soutuvenepaikat ja yksityisen laituri.

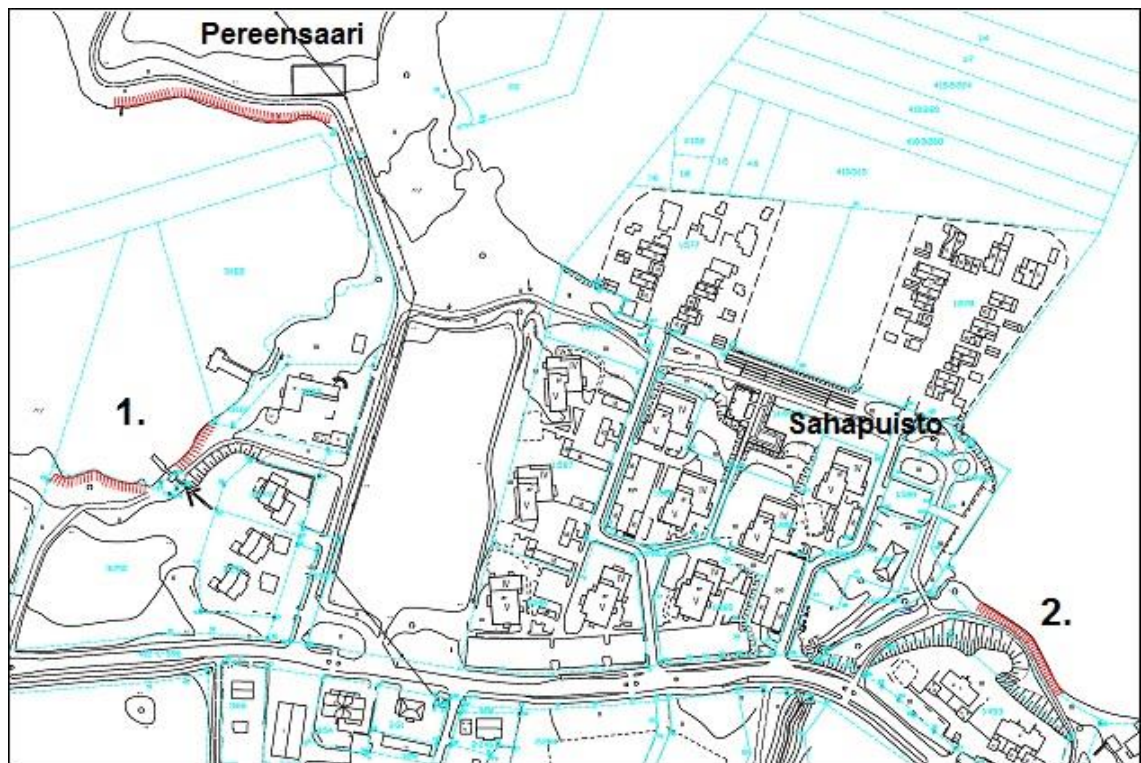
KUVA 38. Tyypikuva penkereeseen rakennettavasta venepaikasta.

Venepaikat Pereellä

Taulukossa 15 ja venepaikkakartassa (kuva 39) on esitetty yhteenvetona Preen alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 15. Venepaikat Pereellä.

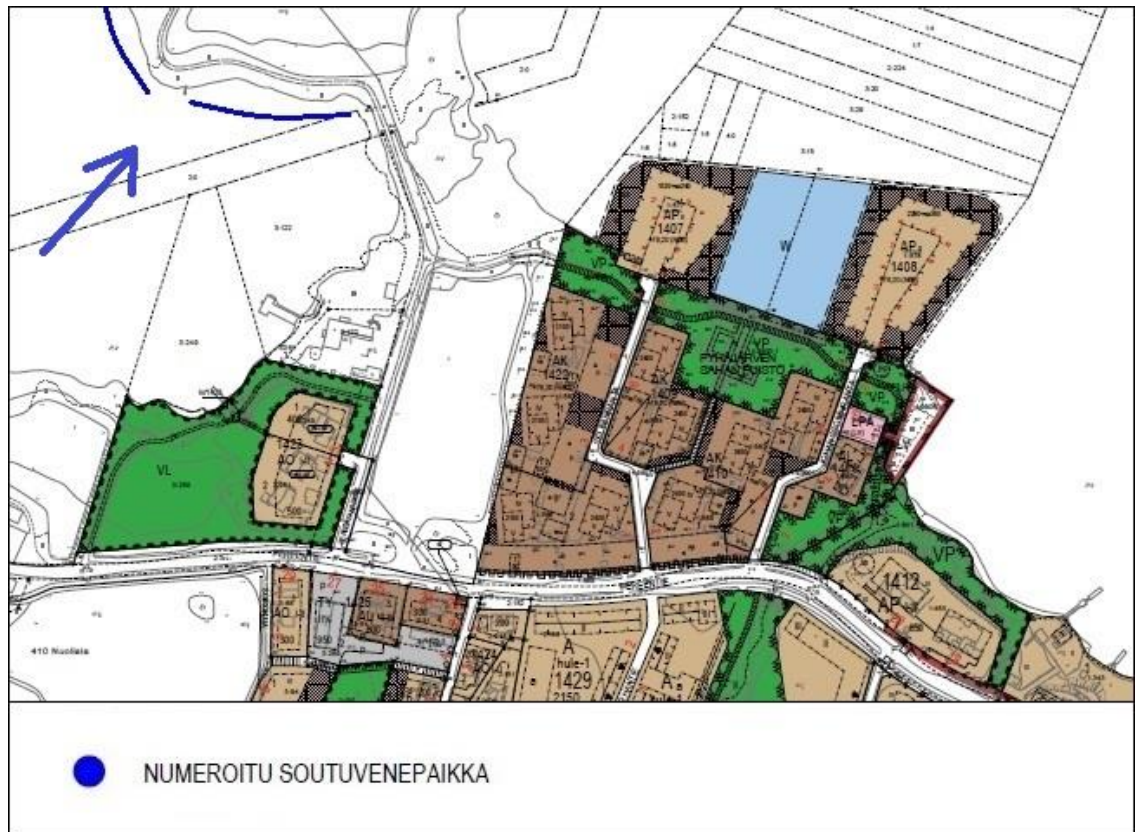
Nykyiset venepaikat		26 numeroitu
	1.	6 luonnontilainen
Poistetaan		– 6 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	1.	+ 36 numeroitu
	2.	+ 9 numeroitu
		Uusia paikkoja yht. 45 kpl

KUVA 39. Preen venepaikkakartta.

4.5.4 Pereensaari

Alue on suunniteltu asemakaavoitettavaksi ja se on keskuspuistoksi varattua viheraluetta (kuva 40). Pereensaarella sijaitsee myös arvokas rakennetun kulttuuriympäristön kohde. Maiseman muuttaminen alueella on luvanvaraista ja näkymät Pyhäjärvelle on otettava huomioon.

KUVA 40. Pereensaaren venepaikat, ote asemakaavasta. Päivitetty 5.6.2013.

Pereensaarella on tällä hetkellä 120 numeroitua soutuveneiden rantapaikkaa, joissa numerointi on hoidettu järeän kettegin avulla. Jotkut veneet on kiinnitetty numeroiden väliin, mikä on tehnyt valvonnasta vaikeaa. Vuokralaisia on tiedotteella pyydetty tarkastamaan veneensä kiinnitys kesällä 2013, mutta merkittävää parannusta ei ole tapahtunut. Pereensaaren venepaikat ovat hyvin kysytyjä ja niitä tarvittaisiin reilusti lisää. Kuitenkin rannalla on nähtävissä myös käyttökeltottomia veneitä, mikä voi johtua osittain myös alueen syrjäisestä sijainnista. Ranta on paikoittain erittäin kivikkoista.

Kehittämistarpeet

Sijainnin ja muiden virkistyskäyttömahdollisuuksien perusteella aluetta kehitetään eteenpäin kokonaisvaltaisesti ja pitkällä aikavälillä. Kesätoiminta esimerkiksi kahvilan ja venevuokrauksen kera olisi alueelle ihanteellinen ratkaisu, joka toisi ihmiset nauttimaan Pereensaaren kauniista maisemista.

Venepaikkojen kohdalla muutoksia tulee tapahtumaan enemmänkin. Pereensaaren venepaikat keskitetään sen eteläpuolelle ja länsiosa rauhoitetaan luonnontilaiseksi. Alueelle rakennetaan aallonmurtaja, tai vaihtoehtoisesti aallonmurtajana toimiva raskasrakenteinen laituri, johon tulee laituripaikkoja veneille. Ranta-alue (kuva 41) raivataan kivistä ja puista, joten numeroidut venepaikat saadaan sijoitettua paikalle tiiviimmin ja merkattua numerotolpilla. Alueella tehdään myös joitakin täyttöjä ja merkitty jäätie lopetetaan tarpeettomana. Uimarantaa alueelle ei kannata rakentaa järven pohjassa olevan vanhan teollisuuden jätteen takia. Muutosten myötä Pereensaaren numeroitujen venepaikkojen määrä vähenee hieman, mutta lahden vastakkaisella puolella sijaitsevalle Preen rannalle niitä on tulossa lisää.

KUVA 41. Pereensaaren kivikkoista ranta-aluetta ja numeroituja soutuvenepaikkoja.

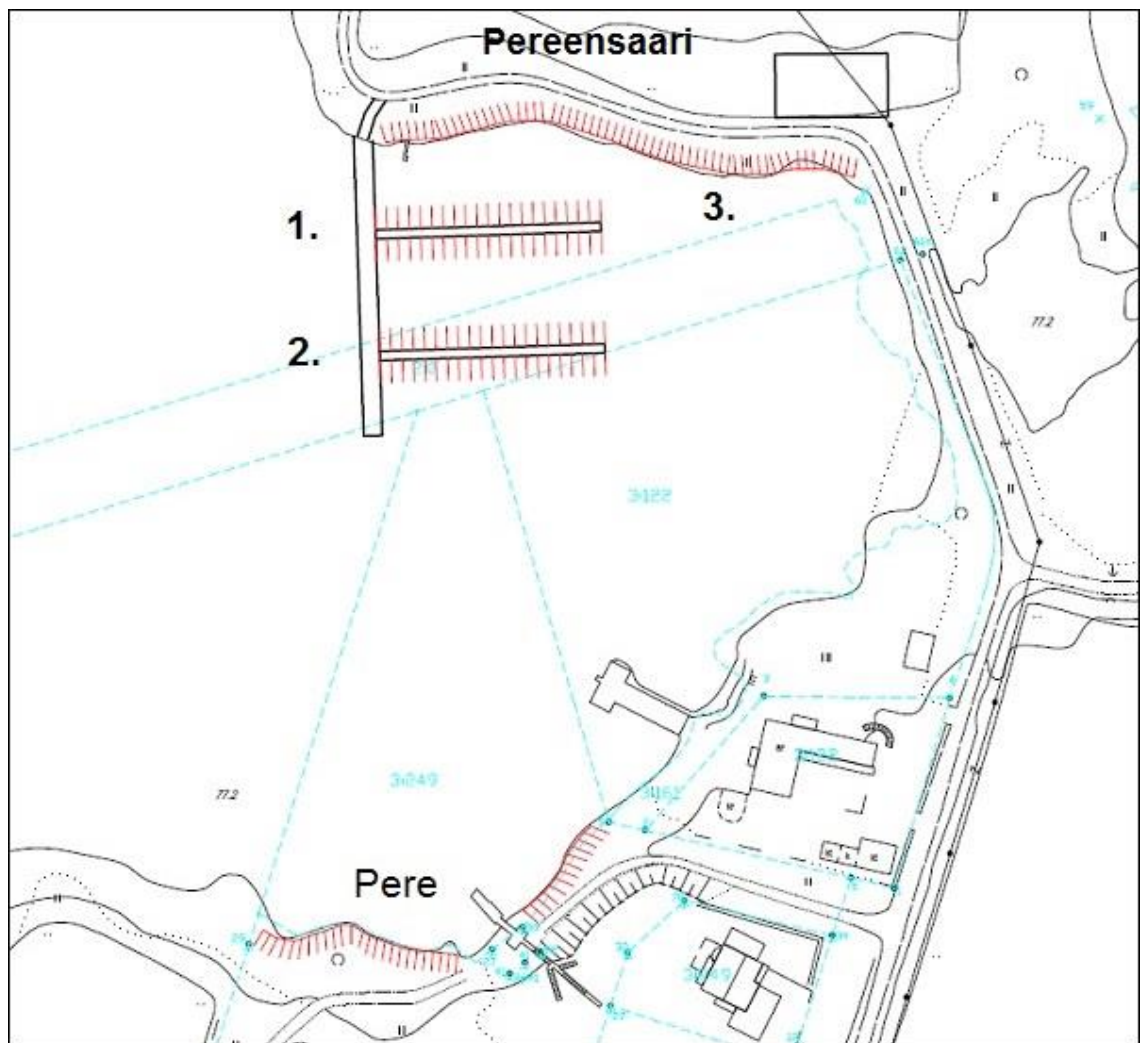
Venepaikat Pereensaarella

Taulukossa 16 ja venepaikkakartassa (kuva 42) on esitetty yhteenvedona Pereensaaren alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 16. Venepaikat Pereensaarella.

Nykyiset venepaikat		120 numeroitu
Poistetaan		– 120 numeroitu*
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	1.	+ 40 aisa
	2.	+ 40 aisa
	3.	+ 60 numeroitu
		Uusia venepaikkoja yht. 140 kpl

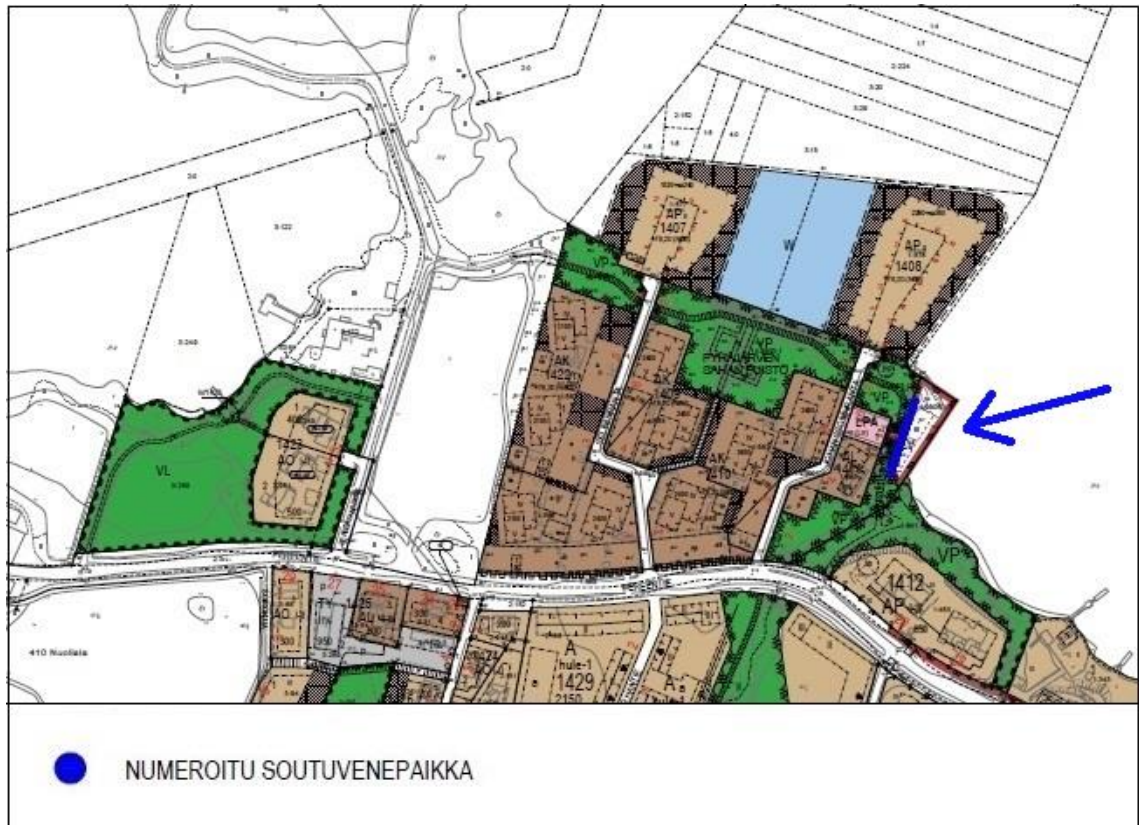
*Kaikki nykyiset venepaikat lasketaan poistettaviksi, sillä ranta-alue uudistetaan kokonaisvaltaisesti.

KUVA 42. Pereensaaren venepaikkakartta.

4.5.5 Sahapuisto

Sahapuiston alueella (kuva 43) on asemakaavassa merkinnät LV (venesatama/venevalkama) ja VP (puistoalue). Maiseman muuttaminen alueella on luvanvaraista ja näkymät Pyhäjärvelle on otettava huomioon.

KUVA 43. Sahapuiston venepaikat, ote asemakaavasta. Päivitetty 5.6.2013.

Sahapuiston alueella, puiston itäpuolella, on 18 numeroitua soutuvenepaikkaa (kuva 44), jotka ovat hiljattain rakennettuja ja edelleen hyväkuntoisia. Puiston kulmaan on rakentamisen yhteydessä suunniteltu venelaituria, mutta hankkeesta luovuttiin kustannussyistä. Alueella riittävät pienet huoltotoimenpiteet.

KUVA 44. Sahapuiston numeroidut soutuvenepaikat. Taustalla näkyy Pereen soutuvenepaikkoja.

Venepaikat Sahapuistossa

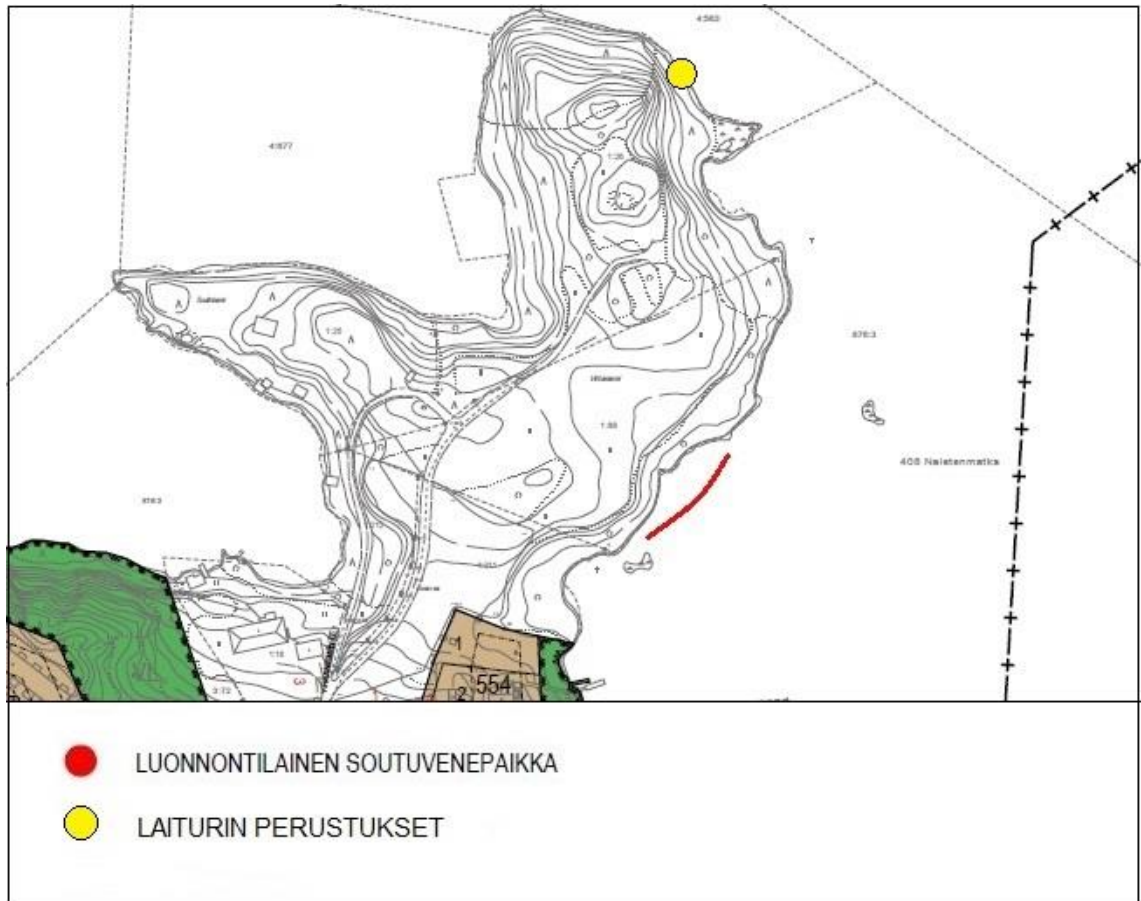
Taulukossa 17 on esitetty yhteenvetona Sahapuiston alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät.

TAULUKKO 17. Venepaikat Sahapuistossa.

Nykyiset venepaikat	18 numeroitu
Poistetaan	-
Uudet venepaikat	-

4.5.6 Virkaniemi

Alue on suunniteltu asemakaavoitettavaksi (kuva 45). Virkaniemi on maakunnallisesti arvokasta kulttuuriympäristöä ja keskuspuistoksi varattua virkistysaluetta. Maiseman muuttaminen on luvanvaraista ja kulttuuriympäristön arvot on säilytettävä.

KUVA 45. Virkaniemi, ote asemakaavasta. Päivitetty 5.2.2014.

Virkaniemi on vanhaa huvila-aluetta, joka nykyisin, huvilan tuhouduttua toimii kunta-laisten virkistysalueena. Niemen pohjoisosassa on vanhan laivalaiturin luonnonkiviset perustukset ja itäosassa luonnontilaisia soutuvenepaikkoja (kuva 46). Venepaikat ovat puiden lomassa ja osittain hyvinkin kivikkoisilla paikoilla. Osa Virkaniemen poluista on suhteellisen hyväkuntoisia, mutta osa reiteistä on päässyt kasvamaan umpeen.

Nykyisten soutuvenepaikkojen kohdalta ranta-alueita raivataan kivistä ja puista, jotta se saadaan helppokulkuisemmaksi ja siistimmäksi. Alueen kulkureittejä myös kunnostetaan virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseksi ja niemen länsirannalle rakennetaan yleinen laituri vapaa-ajan veneilijöiden rantautumista helpottamaan. Rannan tuntumaan voidaan tehdä esimerkiksi pieni grillauspaikka retkeilijöitä varten, mutta pääosin Virkaniemen alue säilytetään luonnollisena, puistomaisena alueena. Mikäli tarvetta on, vanhan laiturin perustusten kohdalle rakennetaan uusi laiva- tai näköalalaituri.

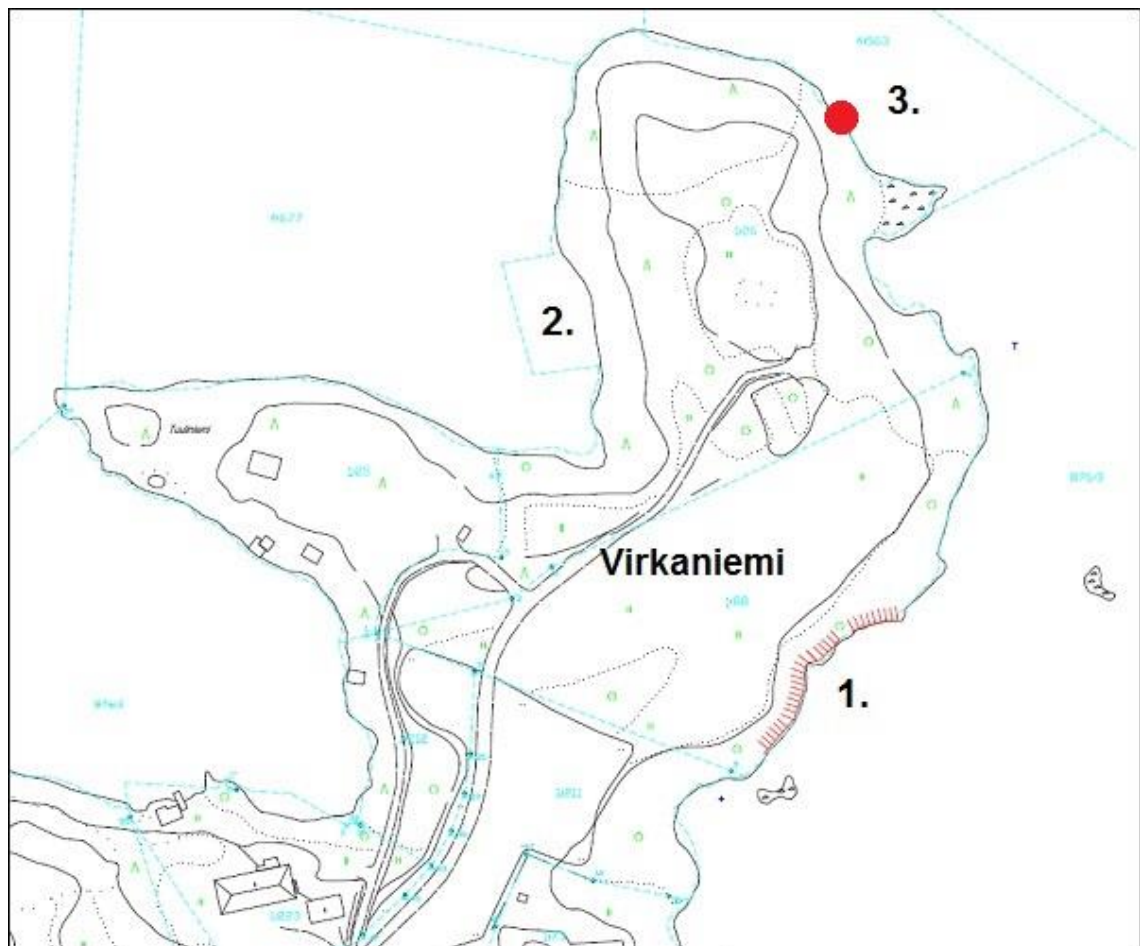
KUVA 46. Virkaniemen luonnontilaisia soutuvenepaikkoja.

Venepaikat Virkaniemessä

Taulukossa 18 ja venepaikkakartassa (kuva 47) on esitetty yhteenvetona Virkaniemen alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 18. Venepaikat Virkaniemessä.

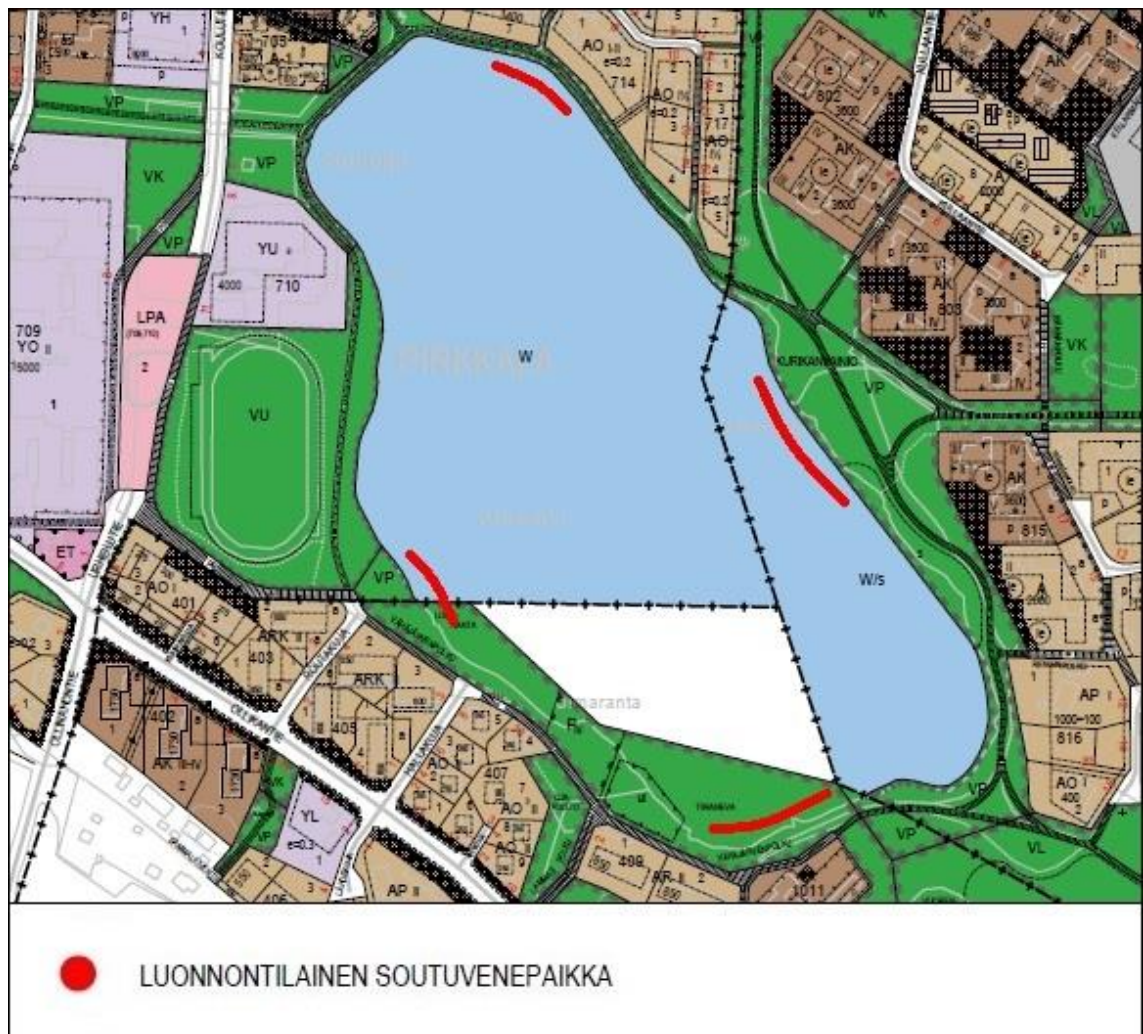
Nykyiset venepaikat		20 luonnontilainen
Poistetaan		– 20 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	1.	+ 30 numeroitu
	2.	+ Yleinen laituri
	3.	+ Laivalaituri / näköalalaituri

KUVA 47. Virkaniemen venepaikkakartta.

4.5.7 Vähäjärvi

Vähäjärven ranta-alueet (kuva 48) ovat asemakaavassa merkinnöillä W (vesialue) ja VP (puistoalue).

KUVA 48. Vähäjärven venepaikat, ote asemakaavayhdistelmästä. Päivitetty 2.9.2014.

Vähäjärvi on pienehkö järvi Pirkkalan keskustan tuntumassa. Sen eri puolille on kartalle merkitty neljä luonnontilaista soutuvenealuetta. Kaksi veneille merkityistä alueista on hyvin avoimella paikalla (kuva 49), yksi puiden keskellä pusikossa ja yksi kävelytien tuntumassa jyrkähkön rantapenkereen alueella. Koska maastosta ei enää löydy merkintöjä venepaikkojen sijainneista, ovat muutamat veneilijät levittäytyneet myös muille alueille järven rannalle.

Valvonnan helpottamiseksi ja yleisen järjestyksen ylläpitämiseksi Vähäjärven venepaikat keskitetään yhteen paikkaan Lammaspolun läheisyyteen, järven eteläpuolelle, jossa on reilusti tilaa useammallekin soutuveneelle. Paikoista tehdään numeroituja.

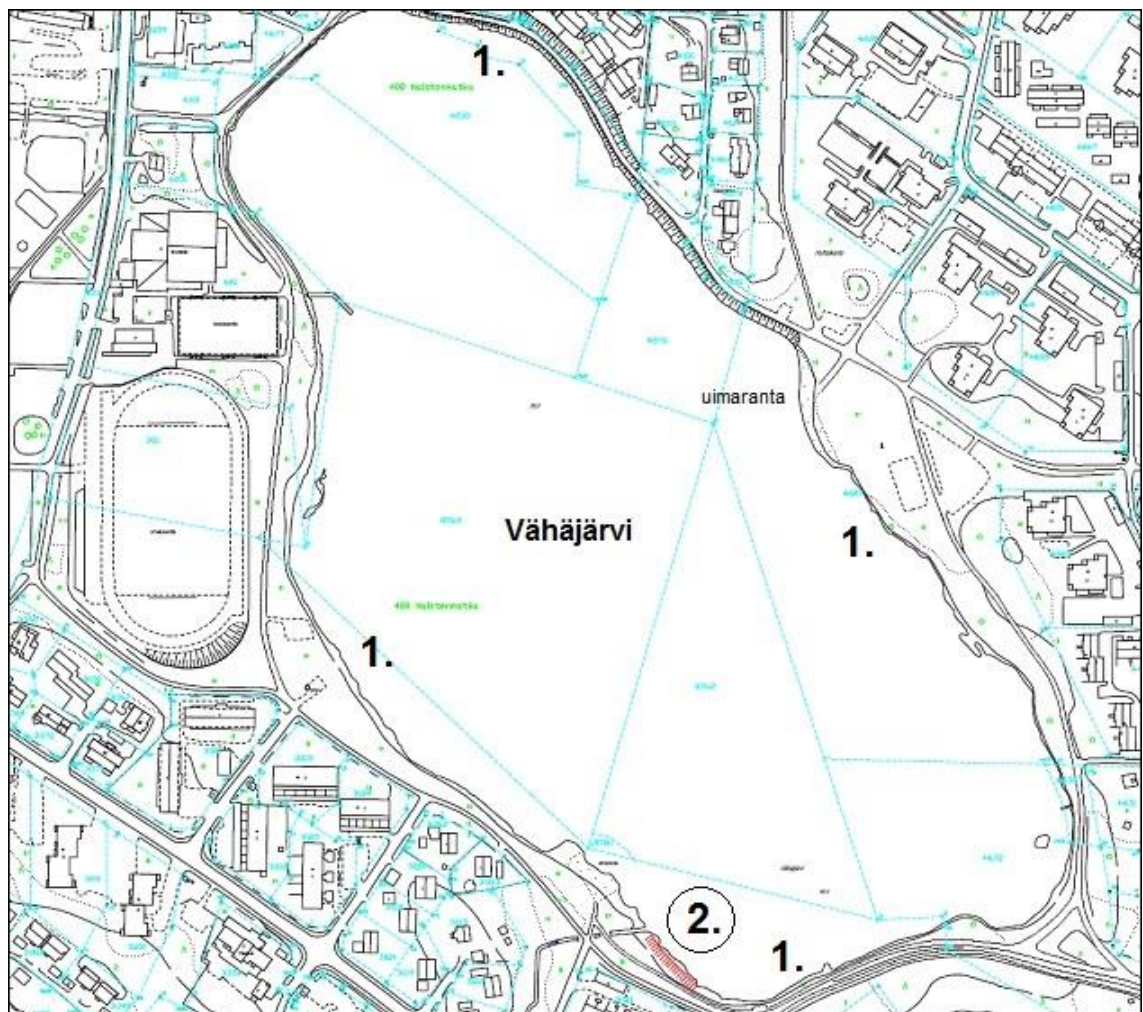
KUVA 49. Vähäjärven luonnontilaisia soutuvenepaikkoja.

Venepaikat Vähäjärvellä

Taulukossa 19 ja venepaikkakartassa (kuva 50) on esitetty yhteenvetona Vähäjärven alueen nykyisten ja tulevien venepaikkojen määrät ja sijainnit.

TAULUKKO 19. Venepaikat Vähäjärvellä.

Nykyiset venepaikat	1.	8 luonnontilainen
Poistetaan		– 8 luonnontilainen
Uudet venepaikat (arvioitu lkm)	2.	+ 20 numeroitu

KUVA 50. Vähäjärven venepaikkakartta.

4.6 Muita (ei suunnitelmassa)

Tässä on listattu Pirkkalan muita venepaikkoja tai laitureita, jotka sijaitsevat Pyhäjärven rannalla. Nämä alueet on jätetty pois tästä suunnitelmasta.

4.6.1 Kranstolppa

Rantojen käytön osayleiskaavassa 1993 alue on esitetty merkinnällä RA (loma-asuntoalue). Kranstolpassa sijaitsee leirikeskus, jota kunta vuokraa yhdistyksille ja järjestöille. Paikalla on yleinen laituri, rantasauna, veneluiska sekä uimaranta. Lisäksi lähitöillä on 11 luonnontilaista soutuvenepaikkaa.

4.6.2 Naistenmatkanlahti

Taajamayleiskaavassa 2020 alue on esitetty merkinnällä LS (satama-alue). Naistenmatkanlahdelle on tehty pitkän aikavälin suunnitelmia Pirkkalan pääsatamasta ja hankkeesta on tehty yleissuunnitelma vuonna 2000. Suunnitelman on tehnyt Insinööritoimisto Satamakalle Oy.

4.6.3 Pappila

Rantojen käytön osayleiskaavassa 1993 alue on esitetty merkinnällä RA (loma-asuntoalue). Paikalle on toivottu vene- ja laivalaituria seurakunnan ja leiriläisten käyttöön.

4.6.4 Sankila

Rantojen käytön osayleiskaavassa 1993 alue on esitetty merkinnöillä MT/s (maa- ja metsätalousalue, jolla ympäristö säilytetään) ja SL (luonnonsuojelualue). Alueen kaavoitus on vielä kesken, mutta paikalle on ehdotettu esimerkiksi numeroituja venepaikkoja ja venelaitureita. Tällä hetkellä alueella on neljä epävirallista luonnontilaista soutuvenepaikkaa, jota ei ole merkitty sijaintikartalle.

4.7 Yhteenveto venepaikoista

Kun lasketaan yhteen aisa- ja poijupaikat, numeroidut soutuvenepaikat sekä luonnontilaiset soutuvenepaikat, Pirkkalan kunnalla on tällä hetkellä hoidossaan 500 venepaikkaa. Suurin osa näistä on luonnontilaisia paikkoja, joita ei juuri tarvitse huoltaa, mutta mikäli valvontaa ja venepaikkojen laatua halutaan parantaa, tulisi luonnontilaisetkin paikat päivittää numeroiduiksi. Jos kaikki tässä suunnitelmassa esitetyt parannus- ja lisäpaikkaehdotukset toteutetaan, venepaikkojen määrä tulisi yli kaksinkertaistumaan (taulukko 20). Näistä täysin uusia venepaikkakäyttöön tulevia alueita on kaksi, Haikka ja Rajaniemi, loput ovat jo olemassa olevien alueiden laajennuksia. Venepaikat poistetaan kokonaan ainoastaan Niemenmaalta. Taulukossa on mukana vain Pirkkalan kunnan huoltamat venepaikat.

TAULUKKO 20. Yhteenveto nykyisistä ja suunnitelluista kunnan venepaikoista.

Alue	Nykyiset	Poistettavat	Uudet	YHT.
2.1 Loukonlahti	214	17	182	379
2.2 Reipinniemi	20	0	0	20
2.3 Turri	12	12	15	15
3.1 Haikka	0	0	75	75
3.2 Rajaniemi	0	0	260	260
3.3 Rantaniitty	27	27	20	20
4.1 Niemenmaa	4	4	0	0
4.2 Nikkilänlahti	10	10	24	24
4.3 Pere	32	6	45	71
4.4 Pereensaari	120	120	140	140
4.5 Sahapuisto	18	0	0	18
4.6 Virkaniemi	20	20	30	30
4.7 Vähäjärvi	8	8	20	20
Muut	15	0	0	15
YHTEENSÄ	500	224	811	1087

5 HANKKEIDEN TOTEUTUS JA AIKATAULU

Hyvät ja monipuoliset virkistysalueet ovat olennainen osa Pirkkalan kunnan palveluita ja toimintaa myös tulevaisuudessa. Pyhäjärven käyttöä pyritään tehostamaan ja sen rantoja varaamaan mahdollisuuksien mukaan yleiseen virkistyskäyttöön rantaulkoilureitien, satamien ja venevalkamien alueiksi. Venepaikoista on suuri pula, mutta pitää muistaa, että jonot eivät ole muodostuneet yhden yön aikana. Tavoitteena ei siis ole lisätä paikkojen määrää mahdollisimman paljon ja mahdollisimman nopeasti, vaan ottaa venepaikat osaksi kunnan kokonaisvaltaista kehitystä ja virkistysalueiden suunnittelua. (Taajamayleiskaava 2010, 36.)

Kehittämishankkeiden toteutusaikataulussa tulee huomioida suunnitelmien laatimiseen ja hyväksymisprosessiin varattava aika. Yksi odotetuimmista kehityskohteista on laituri- paikkojen määrän lisääminen. Laituri- paikkoja on tällä hetkellä Loukonlahdessa, Tur- rissa sekä Reipissä, ja näistä etenkin kunnan vuokraamalla Loukonlahden aisapaikoilla on hyvin paljon kysyntää. Loukonlahteen ja Pereensaareen suunnitellut laiturirakennel- mat ovat kuitenkin laajoja hankkeita. Pienempiä ja nopeammin toteutettavia kohteita ovat esimerkiksi Turrin ja Pereen rannat, joissa suunnitelmissa on pienimuotoisia ranto- jen raivauksia ja luonnonrantapaikkojen päivittämistä numeroiduiksi paikoiksi. Toisaal- ta täysin uusille alueille rakennettavat venepaikat helpottaisivat myös muiden rantojen kunnostustöiden aiheuttamaa veneiden paikoitusongelmaa, jolloin myös Rajaniemi olisi hyvä alkuvaiheen hanke.

Venerantojen kehittämissuunnitelma käsitellään teknisessä lautakunnassa marraskuussa 2015 ja tulevien vuosien talousarvioissa budjetointia tehdään suunnitelman linjausten mukaisesti, vuotuiset resurssit huomioiden (Korhonen 2015). Tarkempien suunnitel- mien toteuttamisajankohtia ei kannata määritellä etukäteen, sillä asioiden tärkeysjärjes- tykset tulevat todennäköisesti muuttumaan vielä moneen kertaan seuraavien vuosien aikana. Tärkeintä on kuitenkin löytää tasapaino uusien venepaikkojen rakentamisen ja vanhojen venepaikkojen kunnostamisen suhteen. Tällöin myös rantojen ylläpidon ja valvonnan tuomat haasteet pystytään huomioimaan yksityiskohtaisesti ja venepaikat saadaan pidettyä laadukkaina ja toimivina.

6 POHDINTA

6.1 Pohdintaa suunnitelmasta

Venerantojen kehittämissuunnitelman tarkoituksena oli käydä läpi Pirkkalan kunnan venerannat ja kirjata ylös niiden nykytila, kehittämismahdollisuuksia ja muita ideoita. Lisäksi suunnitelmaa varten tehtiin lyhyt katsaus Pirkanmaan vesistömatkailuun sekä satamien ja vierassatamien palveluihin. Alussa suunniteltua kuntalaiskyselyä ei lopulta toteutettu, sillä käyttöön saatiin Tampereen kaupungin teettämän, Vene vie- projektia varten tehdyn kyselyn tulokset, jotka antoivat paljon yleishyödyllistä tietoa satamista ja venematkailusta. Työstä jätettiin tarkempien pohdintojen jälkeen pois myös veneiden talvisäilytyspaikkojen suunnittelu, joka on toki tärkeä kehittämiskohde, mutta olisi venyttänyt suunnitelmaa turhan pitkäksi.

Pirkkalan veneilytoiminta on viimeisten vuosien aikana ollut enemmän tai vähemmän suvantovaiheessa. Venepaikkojen vuokraus on pyörinyt samaan malliin kuin aiemminkin, mutta kunnan voimakkaan kasvun myötä toiminta ei enää ole ollut riittävän tehokasta. Veneilyn kehittämiseen itsessään ei ole juurikaan panostettu vuosien varrella, vaan se on ollut ulkoilureittien ja uimarantojen hoidon jatkeena. Kuitenkin satamien hoito eroaa suuresti esimerkiksi urheilukenttien hoidosta, jolloin kunnalta puuttuva tekninen osaaminen on ratkaistu tilaamalla materiaalit ja työ muualta. Pidemmän päälle tämä ei välttämättä ole taloudellisesti kannattavin ratkaisu, etenkin jos venepaikkojen määrää olisi tulevaisuudessa tarkoitus lisätä vastaamaan kysyntää.

Kehittämissuunnitelmassa tehtiin ehdotuksia paitsi kunnan venepaikkojen ja satamien kehittämiseksi, myös venepaikkojen valvonnan helpottamiseksi. Pienillä muutoksilla venepaikkojen laatua saadaan parannettua ja jonotilannetta helpotettua, mutta tilanteen muuttamiseen pysyvästi tarvitaan enemmän resursseja ja suurempaa työpanosta. Pirkkalamassa on useampiakin potentiaalisia rantoja veneiden säilyttämiselle, mutta on huomiotava, että lisäpaikkojen myötä myös veneilyn palvelujen sekä rantojen ylläpidon tarve kasvavat. Mikäli kaikki suunnitelmassa ehdotetut venepaikkojen lisäykset toteutetaan, kunnan hoitoon tulevien vuokrapaikkojen määrä yli kaksinkertaistuu entisestä.

Venerantojen ja satamien alueet käytiin läpi pääpiirteittäin, joten tarkemmille lisäsuunnitelmille on tarvetta ennen muutosten aloittamista. Lisäksi esimerkiksi veneiden tal-

visäilytys, venevuokraus sekä yritystoiminnan kehittäminen satamien yhteydessä ovat tarpeellisia aiheita jatkoselvitysten kannalta. Tärkeää on myös miettiä, kuinka paljon Pirkkalan veneilyyn ylipäätään halutaan panostaa ja halutaanko veneilijöille tarjota välttämättömimmät palvelut ja veneensäilytystila, vai näiden lisäksi myös viihtyisä ajanviettopaikka Pirkkalan kauniissa maisemissa.

6.2 Pohdintaa työn tekemisestä

Venerantojen kehittämissuunnitelma koostettiin pääosin neljän kuukauden aikajaksolla, kesällä 2015. Aihe oli mielestäni sopivan kokoinen opinnäytetyöksi ja se pysyi hyvin ennalta asetetuissa rajoissaan. Jotkin työssä käsitellyt aiheet, kuten esimerkiksi vene-matkailu, olisivat ehkä vaatineet laajempaa perehtymistä asiaan, mutta pääpainon ollessa Pirkkalan venerannoilla, päätin jättää ne vähemmälle tarkastelulle. Myös Pirkkalan venerannoissa ja satamissa oli kohteita, joita olisi ollut mukava lähteä miettimään kokonaisvaltaisemminkin. Suunnittelualueita oli kuitenkin niin monia, että yksityiskohdat jätettiin suosiolla pois ja asioita tarkasteltiin yleisellä tasolla.

Aikataulultaan työ eteni suunnitellusti, eikä suurempia takaiskuja sen suhteen onneksi tullut. Haastavinta oli tietojen kerääminen, joka oli melko iso projekti ja jatkui läpi koko työskentelyaikani Pirkkalan kunnalla. Tietojen ylös kirjaaminen sujui hyvin, mutta työn tekstiosioden muokkaaminen ja kuvien käsittely veivät paljon aikaa. Kaiken kaikkiaan olin tyytyväinen opinnäytetyön onnistumiseen ja aihevalintaan.

LÄHTEET

Pirkkalan kunta, julkaisut 2000 – 2015.

Kaavoituskatsaus 2015. Valtuuston hyväksymä 1.6.2015.

Korhonen, J. Tekninen johtaja. 2015. Sähköpostiviesti 29.10.2015.

Maapoliittinen ohjelma. 2012. Valtuuston hyväksymä 20.2.2012.

Pirkkalan kunta, kotisivut. [Www-sivusto].

- Pirkkalan kunta 2015a. Kuntainfo. Saatavissa: <https://pirkkala-fi.aldone.fi/kuntainfo/>. Luettu 4.5.2015.
- Pirkkalan kunta 2015b. Kuntainfo > Historia > Silmäys Pirkkalan historiaan > 6. Muuttuva kunta. Saatavissa: <http://pirkkala-fi.aldone.fi/kuntainfo/historia/silmays-pirkkalan-historiaan/6-muuttuva-kunta/>. Luettu 30.7.2015.

Pirkkalan kunnan työntekijät. 2015. Haastattelut sähköpostitse ja useiden rantakatselmusten yhteyksissä aikavälillä 4.5.–31.8.2015. Haastattelija Lehtinen, H. Pirkkala.

Pirkkalan kuntastrategia vuosille 2011–2015. Valtuuston hyväksymä 6.9.2010.

Pirkkalan luonto. 2014. Pirkkalan ympäristönsuojelun julkaisuja 4, 2014. Toimittanut ympäristöpäällikkö Vanninen, V.

Pirkkalan yleiskaava 1995. Valtuuston hyväksymä 16.3.1996.

Rantojen käytön osayleiskaava 1993. Valtuuston hyväksymä 28.11.1990 ja lääninhallituksen vahvistama 10.3.1993.

Taajamayleiskaava 2020. Kaava ja kaavaselostus. Valtuuston hyväksymä 9.12.2013 (valitusprosessi vielä käynnissä Korkeimmassa hallinto-oikeudessa).

Tilastot 2000–2015. Kunnan verkkolevyn aineistot.

Venepaikkojen vuokrausehdot 2014. Päivitetty 10.10.2014.

Muut lähteet

Arkkitehtuurin laitos. 2007. Teknillinen korkeakoulu, yhdyskunta- ja kaupunkisuunnittelun mitoitus. [Www-sivusto]. Saatavissa: <http://yks.tkk.fi/fi/opinnot/tyokalut/mitoitus.html>. Luettu 21.7.2015.

Hentinen, L. 2008. Venematkailu Suomen matkailustrategiassa. Pidä Saaristo Siistinä ry:n satamaseminaari 25.1.2008. Visit Finland (ent. MEK - Matkailun edistämiskeskus).

Lammintausta, A. 2015. Tampereen satamatoimisto, Vene vie – kysely. Yhteenvedo ja raakadata 15.5.2015.

Lampinen, A. 2015. Pirkkalan Pursiseuran kommodori. Haastattelu 19.5.2015. Haastattelija Lehtinen, H. Terämä, M. Pirkkala.

Liikennevirasto. 2013. Merikarttasarja. O, Tampere – Hämeenlinna. 5. painos. Helsinki: Karttakeskus, 2013.

Maanmittauslaitos. 2015. Kansalaisen karttapaikka, avoin karttojen hakuohjelma. [Tietokanta]. Saatavissa: <http://kansalaisen.karttapaikka.fi/>. Luettu 4.5.2015.

Maaseutulautakunta. 2013. MAALTK § 85, Vene vie – esiselvityshanke ja Kokemäenjoen virkistyskäyttöhanke, 18.12.2013.

Merenkululaitos. 2008. Venesatamien luokitus. Merenkululaitoksen julkaisuja 1/2008.

Pirkkalan Pursiseura. 2015. Pirkkalan Pursiseura ry:n kotisivut. [Www-sivusto]. Saatavissa: <http://www.pirkkalanpursiseura.fi/kotisivut>. Luettu 4.5.2015.

Tampereen navigaatioseura. 2015. Navigaatioseuran verkkosivut, verkkokyselyn pohja. [Www-sivusto]. Saatavissa: <http://www.tampereennavigaatioseura.fi/vastaa-vene-vie-hankkeen-kyselyyn-pirkanmaan-vesistomatkaailun-kehittamiseksi/>. Luettu 20.5.2015.

Trafi. 2015. Liikenteen turvallisuusvirasto. Tietoa septitankeista ja niiden tyhjennyksistä. [Www-sivusto]. Saatavissa: <http://www.veneily.fi/ymparisto/septitankit>. Luettu 6.7.2015.

Vuorinen, T. & Kurki, T. 2010. Ui tai uppoa – Toimialatutkimus Suomen venealasta. Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 161. Vaasa 2010.

Wikipedia, venesatama. 2015. Internetissä julkaistava vapaan sisällön tietosanakirja. [Www-sivusto]. Saatavissa: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Venesatama>. Luettu 8.7.2015.

Ympäristöhallinto. 2013. Ympäristöhallinnon yhteinen verkkopalvelu, maankäytön suunnittelujärjestelmä. [Www-sivusto]. Saatavissa: http://www.ymparisto.fi/fi-FI/Elinymparisto_ja_kaavoitus/Maankayton_suunnittelujarjestelma/Asemakaavoitus. Luettu 3.8.2015.

LIITTEET

Liite 1. Taajamayleiskaava 2020 (ehdotus).

Liite 2. Venepaikkakartta 2014.

Pirkkalan kunta Maankäyttö 19.3.2013, tark. 8.10.2013

Matti Jääskeläinen kaavoitusjohtaja

Pauliina Pelkonen toimistoarkkitehti

- Tieliikenteen yhteystarve. Joukkoliikenteen kehittämiskäytävä. Pyöräilyn kehittämiskäytävä. Viheryhteystarve. Meluntorjuntatarve.

Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. MAK

Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristön kohde. Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutosten, käyttötarkoituksen muutosten sekä täydennysrakentamisen ja alueella tehtävien toimenpiteiden tulee olla sellaisia, että alueen ja rakennusten rakennushistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne säilyy.

Rakennusosuudella nojalla suojeltu kohde. Numerointi viittaa kaavaselostuksen ja kulttuuriympäristöllisten kohdenumerointiin.

Modernin rakennusperinnön kulttuurihistoriallisesti arvokas kulttuuriympäristön kohde. Rakennuksissa suoritettavien korjaus- ja muutosten, käyttötarkoituksen muutosten sekä täydennysrakentamisen ja alueella tehtävien toimenpiteiden yhteydessä tulee pyrkiä siihen, että alueen ja rakennusten rakennushistoriallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne säilyy.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue. Merkinnällä on osoitettu metsälain 10 §:n mukaiset erityisen arvokkaat elinympäristöt sekä muut luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät alueet, mm. lehdot ja liito-oravien havaitut esiintymisalueet.

AK Kerrostalovaltainen asuntoalue. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

AK/s Kerrostalovaltainen asuntoalue, jolla ympäristö säilytetään. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustalvallaan että sijainnillaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön ja että olemassa olevat rakennukset ja rakenteet säilyvät.

AP Pientalovaltainen asuntoalue. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

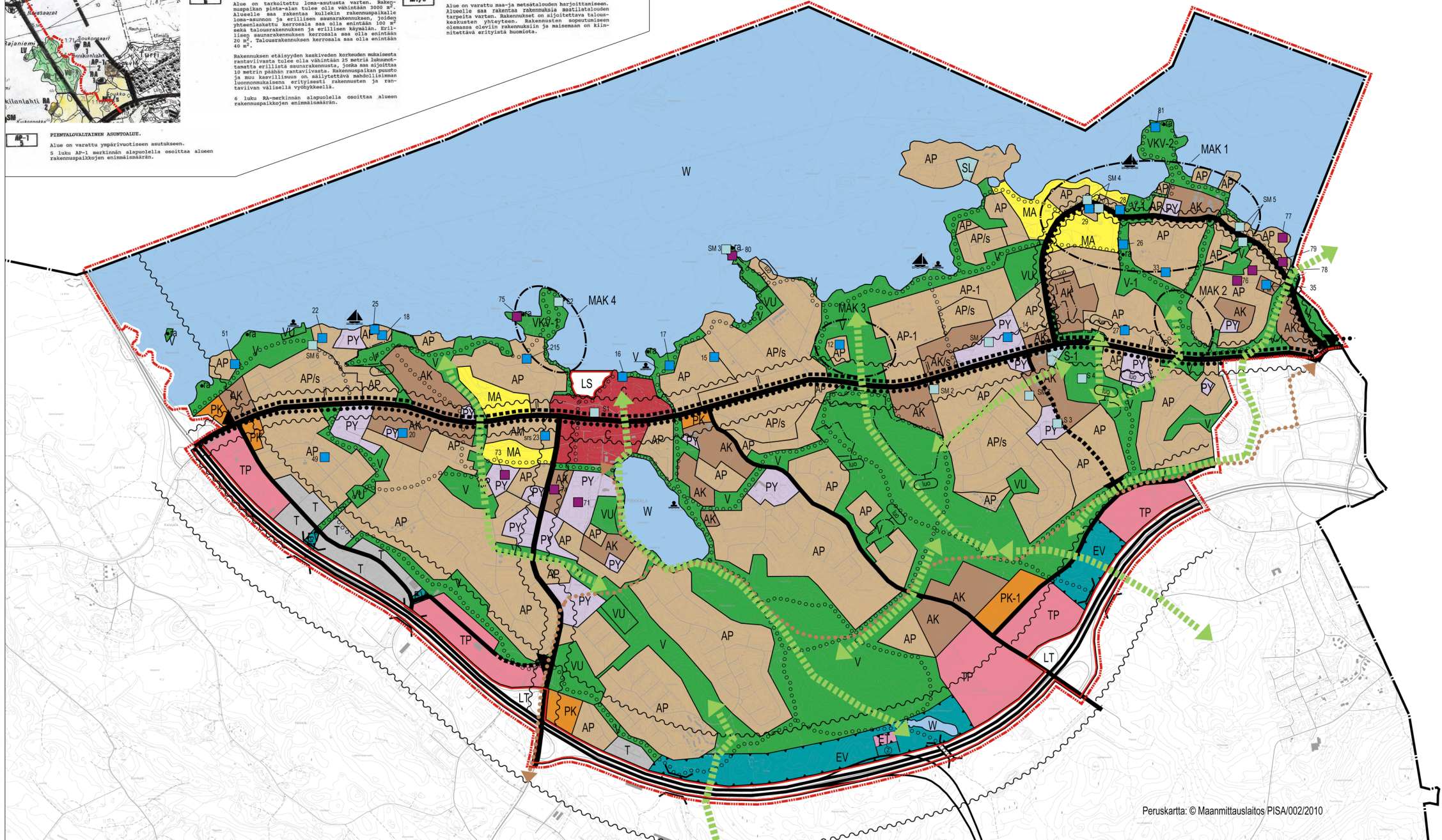
AP/s Pientalovaltainen asuntoalue, jolla ympäristö säilytetään. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon, että rakentaminen soveltuu sekä rakennustalvallaan että sijainnillaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön ja että olemassa olevat rakennukset ja rakenteet säilyvät.

AP-1 Pientalovaltainen asuntoalue. Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi. Alueen suunnittelussa tulee ottaa huomioon että rakentaminen soveltuu olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön.

Poistettava rantojen käytön osayleiskaava ja -merkinnät:

LOMA-ASUINALUE. Alue on tarkoitettu loma-asuinalueen... MA- JA METSÄALUEALUE, JOLLA YHDESKESKO SÄILYTTÄMÄN. Alue on varattu ma- ja metsätalouden harjoittamiseen...

Hyväksyttävä taajamayleiskaava:

- AM Maatilojen talouskeskusten alue. C Keskustatoimintojen alue. PK Yksityisten palvelujen ja hallinnon alue. PK-1 Yksityisten palvelujen ja hallinnon alue. PY Julkisten palvelujen ja hallinnon alue. TP Työpaikka-alue. T Teollisuus- ja varastoalue. V Virkistysalue. V-1 Virkistysalue.

- VKV-1 Keskustalusta varattu virkistysalue. VKV-2 Keskustalusta varattu virkistysalue. VU Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue. LT Yleisen tien alue. LS Satama-alue. ET Yhdyskuntateknisen huollon alue. EV Suojaviheralue. SL Luonnonsuojelualue. S-1 Suojelualue. MA Maisemallisesti arvokas peltoalue. W Vesialue. ra Olemassa oleva asuin-, tanssialue, tai lomarakennus.

- SM 1 Muinaismuistokohde. S 1 Suojelukohteet. Uimaranta. Moottori- tai moottoriliikennete. Seututie/pääkatu. Yhdyslielokokoojakatu. Ohjeellinen ulkoilunreitti. Keven liikenteen reitti. Alikukku. Ylikukku. Sähkölinja. Kunnan raja. Yleismaäräykset.

Peruskartta: © Maanmittauslaitos PISA/002/2010. Scale bar: 0, 500, 1000, 1500. Legend for symbols and lines.

PIRKKALAN KUNTA

VENEPAIKAT

6.11.2014

